

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
VÉDELMI-BIZTONSÁGI SZABÁLYOZÁSI ÉS KORMÁNYZÁSTANI
KUTATÓMŰHELY

VÉDELMI-BIZTONSÁGI SZABÁLYOZÁSI ÉS
KORMÁNYZÁSTANI MŰHELYTANULMÁNYOK

2024/13.

KÁDÁR PÁL - MOLNÁR FERENC - PETRUSKA FERENC - PUSKÁS ANNA

*A védelmi és biztonsági szabályozási reform ismertsége és
alkalmazása*

Rólunk

A műhelytanulmány (working paper) műfaja lehetőséget biztosít arra, hogy a még vállaltan nem teljesen kész munkák szélesebb körben elérhetővé váljanak. Ezzel egyrészt gyorsabban juthatnak el a kutatási részeredmények a szakértői közönséghez, másrészt a közzététel a végleges tanulmány ismertségét is növelheti, végül a megjelenés egyfajta védettséget is jelent, és bizonyítékot, hogy a később publikálandó szövegben szereplő gondolatokat a working paper közzétételekor a szerző már megfogalmazta.

A Védelmi-biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Műhelytanulmányok célja, hogy a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Védelmi-biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Kutatóműhely küldetéséhez kapcsolódó területek kutatási eredményeit a formális publikációt megelőzően biztosítsa, segítve a láthatóságot, a friss kutatási eredmények gyors közzétételét, megosztását és a tudományos vitát.

A beküldéssel a szerzők vállalják, hogy a mű megírásakor az akadémiai őszinteség szabályai és a tudományosság általánosan elfogadott mércéje szerint jártak el. A sorozatban való megjelenésnek nem feltétele a szakmai lektorálás.

A műfaji jellegből adódóan a leadott szövegekre vonatkozó terjedelmi korlát és egységes megjelenési forma nincs, a szerzőtől várjuk az absztraktot és a megjelentetni kívánt művet oldalszámozással, egységes hivatkozásokkal.

A szerző a beküldéssel hozzájárul, hogy a művét korlátlan ideig a sorozatban elérhetővé tegyék, továbbá vállalja, hogy a working paper alapján megírt végleges szöveg megjelenési helyéről a szerkesztőséget legkésőbb a megjelenéssel egy időben értesíti.

A kiadvány ötletét az MTA Jogtudományi Intézet Law Working Papers sorozatának sikeréből merítettük.

Védelmi-biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Műhelytanulmányok 2024/13.

Szerző:

*Kádár Pál dandártábornok
Molnár Ferenc dandártábornok
Petruska Ferenc alezredes
Puskás Anna*

Szerkesztő:

Kádár Pál dandártábornok

Kiadja

*Nemzeti Köszolgálati Egyetem
Védelmi-Biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Kutatóműhely*

Kiadó képviselője

Dr. Kádár Pál dandártábornok

A kézirat lezárva: 2024. szeptember 9.

ISSN 2786-2283

Elérhetőség:

*Nemzeti Köszolgálati Egyetem
Védelmi-Biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Kutatóműhely
1441 Budapest, Pf.: 60
Cím: 1083 Bp., Ludovika tér 2.
Központi szám: 36 (1) 432-9000*

A VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI SZABÁLYOZÁSI REFORM ISMERTSÉGE ÉS ALKALMAZÁSA¹

Előzmények

A 21. század első két évtizedében biztonsági környezet alapjaiban megváltozott. A 2020-as évekre olyan feszültségpontok és kihívások tömege jelent meg, amelyre az 1990-es években, a kétpólusú világrend megszűnésekor talán senki nem számított.

A nyugati világ és benne Európa számos új kockázattal és fenyegetéssel találta szembe magát, a nemzetközi terrorizmustól az elektronikus információs rendszerek körében megjelenő kockázatokon át a tömeges, illegális migrációig. Ezt követően az orosz-ukrán konfliktus eszkalálódása új dimenziót hozott a hibrid hadviselésbe: a hagyományos fegyveres összecsapások sorozatát, az államok közötti háborút. Ami a 21. század eddigi történetének egyik legösszetettebb biztonsági és védelmi kérdéseket² érintő, egyben legköltésesebb³ és legtöbb életet követelő⁴ történése. A biztonsági környezet, amivel szembe nézünk újszerű, hiszen megváltoztatta a korábbi békés jövőképet és így a védelmi képességek európai szintű leépítésének véget vetett. E mellett pedig egyszerre jeleníti meg a hagyományos és a technikai, vagy hatásmechanizmusok oldaláról nézve újszerű biztonsági kihívásokat és fenyegetéseket. Ezek kezelése érdekében Európa-szerte a védelmi és biztonsági képességek megújítása, újbóli fejlesztése tapasztalható. Ez azonban a konkrét képességeken és szervezeteken túl a szabályozásra is kiterjed, mivel a különféle fenyegetések az európai jogállamok jogrendszerit is komoly kihívások elé állította. Magyarországon ezzel összhangban 2022. november 1-jével

¹ A TKP2021-NVA-16 számú projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával, a TKP2021-NVA pályázati program finanszírozásában valósult meg.

² Az orosz-ukrán háború többek között jelentős hatást gyakorol az energiapiacra, az élelmiszer ellátási láncok működésére, a tranzit útvonalak érintettsége miatt a légitölekedésre és az áruszállításra, de a globális energiaellátó rendszerek súlypontáthelyezését, az Európai Unió térségének gazdaságára is közvetlen hatást gyakorol.

³ A támogatás és a háború következményeként előállt gazdasági következmények összege már meghaladta a 100 milliárd dollárt, csak az Egyesült Államok 137 milliárd dolláros keretet hagyott jóvá, illetve az Európai Unió tagállamok is jócskán kiveszik a részüket a feladatból. Az Ukrajnában két éve zajló háború után Németország gazdasági költségei valószínűleg jóval meghaladják a 200 milliárd eurót.

Lásd: <https://www.cfr.org/article/how-much-us-aid-going-ukraine;>

[How much money has the US given Ukraine? \(usafacts.org\);](https://index.hu/kulfold/2022/11/24/orosz-ukran-haboru-kulfoldi-tamogatas-hitel-segely-fegyverek/)

<https://index.hu/kulfold/2022/11/24/orosz-ukran-haboru-kulfoldi-tamogatas-hitel-segely-fegyverek/;>

<https://www.origo.hu/nagyvilag/2024/02/kszamoltak-mennyibe-kerult-eddig-nemetszagnak-az-orosz-ukran-haboru>

⁴ A különböző források a cikk írásának időpontjában eltérő adatokat szolgáltatnak, összességében többszáz ezres számról beszélünk. Pontos szám azért nem határozható meg, mert a háborús felek intenzív információs hadviselést folytatnak, amelynek része a dezinformáció is. Néhány hitelesebbnek tekinthető nyugati forrás elérhető a következő linkeken: [USCRI Update: The Humanitarian Situation in Ukraine March 2024 \(refugees.org\);](https://www.uscrr.org/news/uscrr-update-the-humanitarian-situation-in-ukraine-march-2024)

[HHRG-118-ZS00-20240130-SD002.pdf \(congress.gov\);](https://www.congress.gov/hrg/118/zs00/20240130/sd002/pdf)

[https://www.statista.com/statistics/1293492/ukraine-war-casualties/;](https://www.statista.com/statistics/1293492/ukraine-war-casualties/)

<https://www.economist.com/graphic-detail/2024/07/05/how-many-russian-soldiers-have-been-killed-in-ukraine>

egy új védelmi és biztonsági szabályrendszer lépett hatályba mind az Alaptörvény, mind pedig az az alatti szabályozási szint tekintetében.⁵ Az Alaptörvény kilencedik módosítása alapjaiban reformálta meg a hazai különleges jogrendre vonatkozó szabályokat, amelynek további részletszabályait a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény határozza meg, s amely alapján közel ötven törvény tartalmának nagy mélységű újraértékelése vált szükségessé. A folyamat eredményeként végül 35 törvény érdemben is módosításra került, illetve egy esetben teljes újraszabályozás vált szükségessé. Ennek a folyamatnak az eredményeként veszítette hatályát a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény és született meg az új, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvény is.

A szabályozási reform hatályba lépése óta több száz különleges jogrendi felhatalmazáson alapuló rendeletet hirdetett ki a Kormány, így mára már rendelkezésre áll némi tapasztalat az alkalmazás gyakorlatáról és mérhetővé vált a reform ismertsége is.

A Tématerületi Kiválósági Program 2021-NVA-16 „ALKALMAZOTT KATONAI MŰSZAKI-, HAD-, ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KUTATÁSOK A NEMZETVÉDELEM, NEMZETBIZTONSÁG TERÜLETÉN A HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KARON” projekt keretében a Nemzeti Közszerületi Egyetemen működő „Védelmi és Biztonsági Szabályrendszer Reform 2023” munkacsoport azt a célt tűzte ki célul, hogy a hazai szabályozásban végbement változásokat részletesen megvizsgálja, szakmailag értékelje, kommentárszerűen feldolgozza, illetve javaslatokat fogalmazzon meg a rendszer esetleges fejlesztése érdekében. Ennek egyik részfeladatáaként került sor a jelen tanulmányban bemutatott és értékelt kérdőíves felmérésre, amelynek eredménye reményeink szerint hozzájárul ahhoz, hogy a döntéshozók a vizsgált kérdésekkel összefüggésben megfelelő visszacsatolást kapjanak a változások szakmai penetrációjáról, hasznosulásáról.

A kérdőíves felmérés célkitűzései, módszertana és lefolytatása

A felmérés elsődleges célkitűzése annak beazonosítása volt, hogy a magyarországi egyetemek azon karain, ahol a közszolgáltatásban későbbiekben potenciálisan elhelyezkedő és a védelmi és biztonsági szakterülettel, illetve közigazgatással foglalkozó szakemberek felsőfokú oktatása folyik, megvalósul-e a 2022. novemberében hatályba lépett szabályozás oktatása és ennek során milyen mélységben kerül sor az ismeretek átadására.

Ez a vizsgálati szegmens azért is lényeges különösen, mert a modernkori összetett biztonsági kihívások és azok sokszínűsége, kiszámíthatatlansága, valamint egyre jellemzőbb módon kombinált, egyidejű bekövetkezése megkerülhetlenné teszi a védekezési rendszerek reformját és a szakítást azzal a közkeletű megközelítéssel, hogy a válsághelyzetek kezelése kizárólag a katonák, rendőrök és tűzoltók dolga. A 21. században egyre inkább teret nyer a „whole of society” megközelítés⁶, azaz a társadalom valamennyi szegmensének ki kell vennie

⁵ A szövegrész a Tématerületi Kiválósági Program TKP2021-NVA-16 keretében készült, a szerző által összeállított tájékoztató kiadvány aktualizált, szerkesztett kivonata.

⁶ A COVID19 pandémia globális kezelési szükségességének is rámutatott, hogy még egy olyan egyszerű kihívás, mint egy egészségügyi válsághelyzet sem kezelhető kizárólag egészségügyi intézkedésekkel. Szinte valamennyi országban be kellett vonni a rendvédelmi szerveket, a honvédelmi szervezeteket és mindenekelőtt a teljes

a részét a felkészülésből és a védekezésből, amelyhez elengedhetetlen az államszervezetet működtető szakemberek ennek megfelelő felkészítése⁷.

Hipotézisünk szerint a felsőoktatásban annak ellenére alacsony figyelmet kap a különleges jogrendi működés és a válságkezelés szabályozására vonatkozó ismeretanyag átadása, hogy az elmúlt időszakban számos olyan globális és regionális hatású esemény következett be, amely a különleges jogrend kihirdetését nagy valószínűséggel megalapozza, de legalábbis a válságmentes állapottól eltérő szabályok alkalmazását napi gyakorlattá teszi⁸.

A kutatás során arra is kerestük a választ, hogy amennyiben sor kerül a szakterületi ismeretek átadására, vajon azok szakmai tartalma a hatályos szabályoknak megfelelően, jut-e el a hallgatókhoz, vagy egyfajta rutinként, az Alaptörvény kilencedik módosítását megelőző tartalommal. Hipotézisünk szerint a felsőoktatásban a különféle akkreditációs és tananyagfejlesztési eljárások időigénye miatt kevésbé biztosítható a naprakész ismeretek átadása, a szigorúan meghatározott tantárgyi követelményekhez képest átadott tudásanyag naprakészége lényegében az oktatók lelkiismeretességén múlik, hiszen a védelmi és biztonsági szabályrendszer új elemeiről hivatalosan jóváhagyott egyetemi jegyzet még nem áll rendelkezésre.

A kutatás az Alaptörvény szintjén megjelenő legfontosabb változások ismertségének felmérését helyezte a középpontjába, amely kiegészült a különböző különleges jogrendi helyzetekhez és szervezeti hatáskörökhöz kapcsolódó törvényi szintű főbb részletszabályokra, elsődlegesen a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvény, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény egyes érintett rendelkezéseire vonatkozó kérdésekkel.

A felmérés célkitűzése volt az is, hogy beazonosítsuk a kitöltők körében a biztonság percepciójukra vonatkozó legfontosabb tényezőket. Ennek azért tulajdonítottunk kiemelt jelentőséget, mert ennek segítségével felmérhető, hogy mennyiben ismerik és tudnak azonosulni a szabályozási reform kiindulási pontjaival, milyen tényezőket tartanak fontosnak az ország biztonságának garantálásában. Mindezen tényezők ismerete a jövőre nézve is támpontot adhat a döntéshozóknak, milyen beavatkozás vagy eltérő megközelítés szükséges a szabályozási cél hatályosulásához.

A felmérés harmadik részében szándékoltan nyitott kérdésekkel arra kerestük a választ, hogy a közreműködők miként értékelik a reform eredményeit és mely területeken látnának szükségesnek sürgős beavatkozást.

A kutatás előkészítése során felmerült az is, hogy hasonló felmérésre kerüljön sor a közigazgatás egyes szervezetei, a honvédelmi szervezetek és a rendvédelmi szervezetek

---

igazgatási rendszert a védekezés eredményessége érdekében, nem is beszélve a lakossági tolerancia és együttműködés szükségességéről.

⁷ Ennek keretében hazánkban 2024. évtől elérhető a védelmi és biztonsági alapismereti tanfolyam, amely a ProBono képzési portfólióján keresztül jut el a közszolgálatban dolgozókhöz.

⁸ Magyarországon a COVID19 pandémia kapcsán kihirdetett veszélyhelyzet óta folyamatosan különleges jogrend van, igaz a kihirdetés jogalapja időközben a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus következményeinek kezelése. Mindemellett szintén fennáll a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet is, amely szintén speciális eljárási szabályokat és döntési jogosítványokat biztosít a válság kezelése érdekében.

körében. A kutatási cél itt is azonos lett volna, azonban az érintetti kör megszólíthatóságát és a tényleges válaszadás publikus értékelhetőségét nagyban befolyásolják az adott szervezetek függelmi viszonyai, adott esetben egyes biztonsági megfontolások is. Az itt szóba jöhető szervezeti kör az Agrárminisztérium, a Belügyminisztérium, az Energiaügyi Minisztérium, az Európai Unió Ügyek Minisztériuma, az Építési és Közlekedési Minisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, az Igazságügyi Minisztérium, a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, a Kulturális és Innovációs Minisztérium, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, a Miniszterelnöki Kabinetiroda, a Miniszterelnökség, a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Pénzügyminisztérium védelmi és biztonsági feladatokban érintett szervezeti egységei, valamint a vármegyei kormányhivatalok (a főispánok és az általuk vezetett területi védelmi bizottságok), központi hivatalok és kormányzati főhivatalok lettek volna az igazgatás részéről, míg a honvédelmi és rendvédelmi szervezetek vonatkozásában a Magyar Honvédség Honvéd Vezérkara, az Országos Rendőr-főkapitányság, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Büntetésvégrehajtás Országos Parancsnokságának érintett szakállománya került volna a vizsgálati körbe.

Mindezekre figyelemmel kutatócsoportunk informálisan konzultált egyes, a kérdésben érintett közigazgatási vezetőkkel és arra a következtetésre jutott, hogy a közigazgatást érintő felmérés valószínűsíthetően nem eredményezne objektív értékelhető eredményt, illetve a célzott közreműködői kör elérése sem lehetséges a szervezetek vezetői, a közigazgatási államtitkárok, főispánok, országos parancsnokok egységes és korlátlan szakmai támogatása nélkül. Egy ilyen szintű általános álláspont kialakítása a hierarchikusan felépített közigazgatási, honvédelmi és rendvédelmi szervek rendszerében kormányzati szintű döntést igényelne, amelyre kutatócsoportunk a rendelkezésre álló idő rövidege miatt nem látott lehetőséget.

A fentiekre figyelemmel a kutatócsoport két önkitöltős kérdőív változatot – egy általános közigazgatási és egy hallgatói változatot – dolgozott ki és töltött fel az elektronikus kérdőívszerkesztő-kitöltő-értékelő felületre, amelyek közül végül érdemben a függelék szerinti hallgatói kérdőív kitöltésére és feldolgozására került sor.

A kérdőív feldolgozásának technikai hátterét az előkészítés során értékelt szolgáltatók közül az

[Online Kérdőív Készítés | 100% magyar | Online-Kérdőív.com \(online-kerdoiv.com\)](#)

szolgáltató business csomagjának igénybevételével biztosítottuk. A felület alkalmas volt a kutatáshoz szükséges kérdőívek jóláttekinthető szerkesztésére és a kitöltők részére a megfelelő formátumban történő eljuttatására is. Az értékelés során a szolgáltatás excel, word, pdf és SPSS formátumú transzformációt is biztosított, amely megfelelt az általunk kitűzött célok eléréséhez.

A kutatócsoport a kérdőívek disszeminációját a felsőoktatási intézmények dékánjainak megkeresésével és az egyetemekenél működő belső információmegosztási gyakorlat figyelembevételével végezte el. Ennek keretében az alábbi intézmények dékánjait kértük fel a kutatási link elérhetőségének és QR kódjának hallgatók részére történő eljuttatására:

1. Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Debrecen
2. Eötvös Lóránt Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest
3. Károli Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest

4. Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Miskolc
5. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Budapest
6. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Budapest
7. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar, Budapest
8. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víz tudományi Kar, Budapest
9. Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar, Budapest
10. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs
11. Széchenyi Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar, Győr
12. Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged

A kérdőív kitöltésére 25 nap állt rendelkezésre, amely időtartamon belül a kutatócsoport vezetője egy alkalommal „gentle reminder” -t küldött az érintett dékánoknak.

1. sz. ábra A kérdőíves kutatás felületének elektronikus elérhetőségét biztosító QR kód

Egyes felsőoktatási intézményeknél a kérdőíves adatgyűjtés megkezdése külön dékáni engedélyhez volt kötött, amelyet a közreműködő karok vezetői biztosítottak számunkra. A kérdőívek a helyben szokásos módon, jellemzően a NEPTUN felületen jutottak el a hallgatókhoz, de az előadó tanárok figyelem felhívása is hozzájárult a kitöltők számának növeléséhez.

A kérdőíves felmérés eredményét valószínűsíthetően befolyásolta az adatgyűjtésre kiválasztott időszak is, hiszen arra a szorgalmi időszak legvégén, részben a vizsgaidőszakban került sor, egy esetben a dékán jelezte, hogy bár intézményüknél 1200 hallgatóhoz eljuttatta a kérdőívet, de a hallgatóik általános kutatási közreműködési passzivitása miatt valószínűsíti az érdektelenséget ez ügyben is.

Ki kell emelni, hogy a kérdőíves felmérés nem reprezentatív, teljesen önkéntes és anonim módon került lefolytatásra. Nem volt cél olyan jellegű következtetések megalapozása, amely nemek szerinti, esetleg területi vagy más bontásban reprezentatívnak tekinthető.

Az a tény, hogy mely egyetem mely karainak hallgatói vettek részt legnagyobb számban a kutatásban, kikhez jutott el a kutatócsoport felkérése, illetve mely dékánok adtak visszajelzést, önmagában is beszédes elemzést alapozhatna meg. Ilyen irányú vizsgálatra vonatkozó adatokat végül nem tartottunk szükségesnek rögzíteni.

A kérdőíves felmérés technikai szempontból az alábbi részfeladatokkal, 2024 január-július hónapokban került előkészítésre és végrehajtásra:

1. adminisztratív előkészítés, kutatói megbízások összeállítása (január-március)
2. az online kérdőív kezelő platform kapcsán 3 lehetséges szolgáltató felkutatása, kiválasztása (márciustól), szolgáltatás megrendelése (május)
3. 20-50 online kitölthető kérdés szakmai tartalmának összeállítása (márciustól-májusig)
4. a kérdőíves kutatásba bevonni tervezett szervezeti kör meghatározása (április-június)
5. a kiválasztásra kerülő szolgáltató munkafelületére a kérdőív megfelelő transzportálása 1000 fős minta feldolgozására alkalmas formában (május, négy havi hozzáféréssel)
6. a felmérésbe bevont szervezetek részére a megkereső átiratok előkészítése és kiküldése (május)
7. kutatásba bevont egyetemek kari vezetőinek visszajelzései (május 6-20.)
8. kérdőívek kitöltése, válaszok beérkezése (júniusig)
9. kérdőíves adatgyűjtés eredményének feldolgozása (június-július)
10. aláírt kutatói szerződések beérkezése (júliustól)
11. összegző tanulmány összeállítása (július)

A kérdőíves felmérés során beérkezett vélemények, mindösszesen 132 résztvevő 2793 válaszában tételes feldolgozását a következő alcím alatt tárgyaljuk.

A kérdőíves felmérés részletes eredményei

Az egyes kérdések válaszai kapcsán elvégzett értékelés során ismét szükséges hangsúlyozni, hogy a felmérés nem minősül reprezentatívnak és a válaszadók egyenetlen szervezeti hovatartozása, közreműködési hajlandósága az egyes következtetéseket torzítják.

1. Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?

A válaszadók körülbelül felének (45,8%-a) legmagasabb iskolai végzettsége az érettségi, 36,6%-uk mesterképzésen vesz részt, és körülbelül 17,6%-uk már rendelkezik egyetemi végzettséggel.

A megadott adatok alapján arra lehet következtetni, hogy a legtöbb hallgatói kérdőívet az alapképzésben (BSc) résztvevő hallgatók töltötték ki. A Minden bizonnyal azok a hallgatók válaszoltak nagyobb számban, akik komolyabban érdeklődnek a tudományos és közszolgálati tevékenységeik, különösen pedig a védelmi és biztonsági területek iránt. A középiskolát végzettek komoly jelenléte arra utal, hogy vélelmezhetően a Ludovika tantárgycsoporton (a Nemzeti Közszolgálati Egyetem szaktól független közös tantárgyai) belül a védelmi és biztonsági készségekre és ismeretekre már korán rávilágítanak a külső oktatók.

Az egyetemi hallgatók magas százaléka (36,6%) arra utal, hogy sok válaszadó már a felmérés befejezésekor elkötelezett volt a továbbtanulás és a felsőoktatás iránt. A válaszadók hozzávetőleg 17,6%-a rendelkezik egyetemi végzettséggel. Valószínűleg rendelkeznek

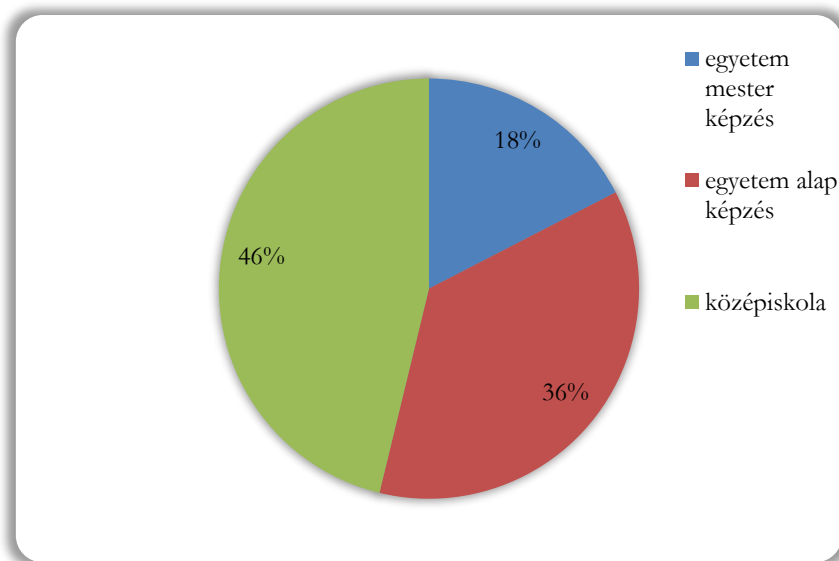
bizonyos szintű ismeretekkel a védelmi és biztonsági szabályozásból is. A védelmi és biztonsági igazgatás 2022 novemberében bekövetkezett gyökeres átalakítása miatt az alapképzésben részt vevők számára kulcsfontosságú, hogy tájékozódjanak az aktuális védelmi és biztonsági szabályozásról. Ezek a speciális ismeretek egyaránt jelentősen befolyásolják jövőbeni munkalehetőségeiket és karrierjüket. A szabályozásban lefektetett információk segítik a hallgatókat a védelmi és biztonsági munkákra való felkészülésben, lehetővé téve számukra a különféle fenyegetések és kihívások megfelelő kezelését. A válaszadók e változatos csoportja széleskörű perspektívákat ad BSc és MSc szintű oktatásban résztvevőkről, az ágazaton belüli oktatással és foglalkoztatással kapcsolatos gondolataikról és ismereteikről.

Az eredmények szerint egyértelmű, hogy az oktatás szintje és a biztonsági szabályozással kapcsolatos tudatosság az oktatási szintek között eltérő, valamint a hallgatók e terület iránti tudása is eltérő. Az alapképzésben való jelentős részvétel azt jelzi, hogy már a felsőoktatási szinteken is kiemelt figyelmet fordítanak a védelmi és biztonsági ismeretekre, segítve a hallgatókat a jövőbeli pályafutásukra és Magyarország védelmére való felkészülésben.

Összességében elmondható, hogy a kérdőíves válaszadók jelentős része különböző iskolai végzettséggel rendelkezik, de jelentős a fősikolai és egyeemi képzésben résztvevő is. Körülbelül felük befejezte tanulmányait, közel egyharmaduk alapképzést folytat. A megkérdezettek 17,6%-a rendelkezik egyetemi végzettséggel, ami azt jelzi, hogy a felmérésben egyetemi hallgatók és párhuzamos képzésben résztvevők egyaránt részt vettek. Ez a sokszínű csoport betekintést nyújt az alap- és mesterképzésben szerzett hallgatói tapasztalatokba, ambíciókba és biztonsági tudatosságba. Az eredmények azt mutatják, hogy a különböző oktatási szinteken eltérő szintű ismeretek vannak a védelmi és biztonsági szabályozással kapcsolatban, de a hallgatók általános felkészültsége megfelelőnek tűnik.

Válasz	Válaszok	Arány
egyetem mester képzés	23	17.4%
egyetem alap képzés	48	36.4%
középiskola	61	46.2%

132 kitöltőtől összesen 132 válasz

2. sz. ábra A „Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége?” kérdésre adott válaszok

2. Hol tanul Ön?

Az NKE Rendészettudományi Kar (RTK) hallgatóinak magas aránya (39,1%) bizonyítja a védelmi és biztonsági szabályozás megértésének fontosságát a Nemzeti Közszerológati Egyetemen. Az RTK kettős státuszú hallgatói valószínűleg rendelkeznek már meglévő tudással ezen a területen. Az RTK hallgatók alapvető rendészeti gyakorlattal is rendelkeznek, ezáltal elkötelezettek a rendészeti és biztonsági szakterületen való szolgálatteljesítés iránt. Az RTK hallgatói felismerték, hogy a védelmi és biztonsági szabályozás mélyebb megértése nagyban befolyásolja karrierkilátásaikat és szolgálatteljesítésük hatékonyságukat. Az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar hallgatói (14,8%) jól reprezentáltak a felmérésben. A Hadtudományi Kar és a Honvédtisztképző hallgatói kevesebb jelenlétet (7%) mutatnak, annak ellenére, hogy ezek az ismeretek a biztonságpolitikai szakosok és tisztjelöltek számára elengedhetetlen a honvédelmi feladatokra megfelelő felkészülés során. A Vb. szabályok érvényesítése ugyanis elemi érdek a különböző válságok és fenyegetések hatékony kezelésekor. A Víz tudományi Kar hallgatói (VTK) rendkívül kis százalékot (3,1%) tesznek ki. A védelmi és biztonsági szabályozás - akár közvetett módon is - segítheti a VTK-s hallgatóok felkészülését a vízgazdálkodási és környezetvédelmi, valamint a válságkezelési pályára. Fontos megemlíteni, hogy a résztvevők több mint egyharmada (35,9%) különböző egyetemeken tanul. A megnövekedett arány azt mutatja, hogy a védelmi és biztonsági szabályos megértése és ismeretének igénye túlnyúlik a Nemzeti Közszerológati Egyetemen. Jelzi, hogy a magyar felsőoktatás már ismeri ezeket a szabályokat, és további felsőoktatási intézményekben a hallgatókat érdekli a téma.

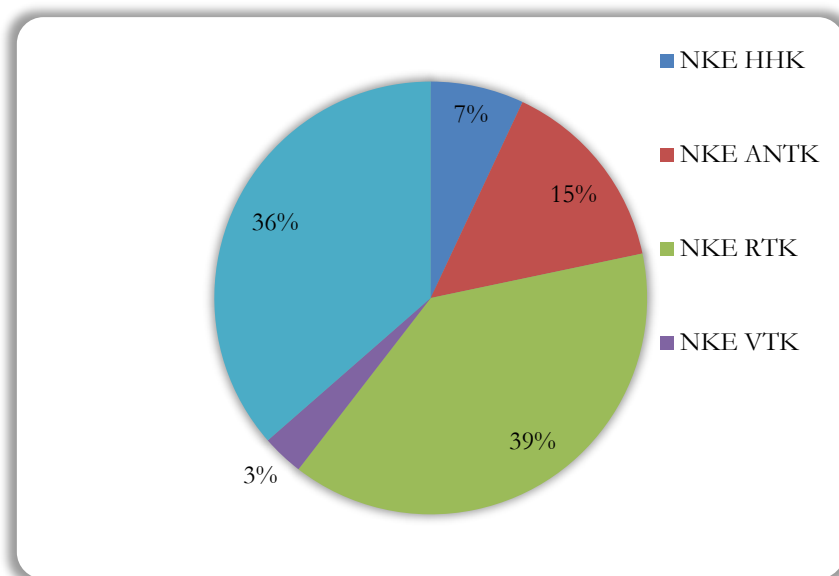
Általánosságban elmondható, hogy a kérdőívben magas számban vettek részt az NKE különböző karainak hallgatói, de sok más egyetem hallgatója is. A válaszadók legnagyobb aránya (39,1%) az NKE Rendészettudományi Karáról (RTK) érkezett, 14,8%-os részvétellel az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kara (ÁNTK). A Hadtudományi és Honvédelmi Tisztképző Kar (HHK) és a Víz tudományi Kar (VTK) hallgatóinak aránya 7%, illetve 3,1%,

ugyanakkor figyelemre méltó, hogy a válaszadók 35,9%-a jár különböző egyetemekre, ami élénk érdeklődést mutat Magyarország védelme iránt az NKE-n kívüli hallgatók körében is.

Az eredmények alapján még az is kimondható, hogy a védelmi és biztonsági szabályozás eltérő mértékben van jelen a különböző felsőoktatási intézmények képzési portfóliójában.

Válasz	Válaszok	Arány
NKE HHK	9	7%
NKE ANTK	19	14.7%
NKE RTK	50	38.8%
NKE VTK	4	3.1%
más karon a felsőoktatásban	47	36.4%

129 kitöltőtől összesen 129 válasz

3. sz. ábra A „Hol tanul Ön?” kérdésre adott válaszok

3. Jelenlegi elképzelése szerint, a felsőoktatási tanulmányait követően milyen területen szeretne elhelyezkedni?

A központi közigazgatás iránti érdeklődés magas aránya (25%) mutatja, hogy a hallgatók jelentős része ott tervezi a jövőjét. A központi közigazgatásban szolgálók számára természetes, hogy elengedhetetlen a hatályos védelmi és biztonsági szabályozás ismerete. A szakterület elsajátítsa kihat a szolgálatteljesítés minőségére és az előmeneteli lehetőségekre egyaránt. A

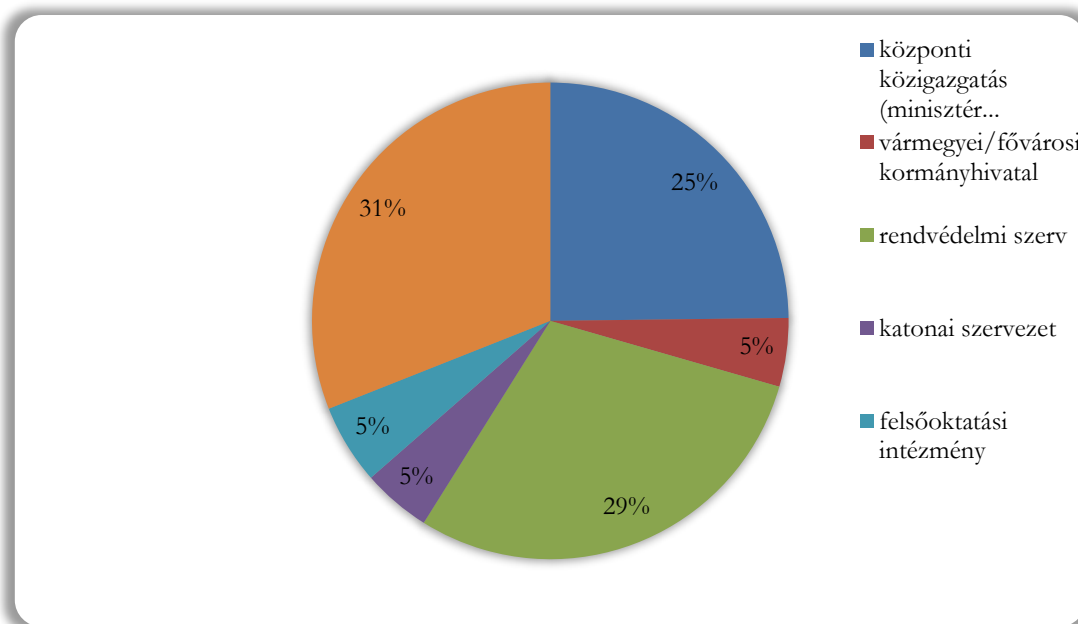
bűnüldöző szervek iránti megnövekedett érdeklődés (29,7%) sok hallgatót készített arra, hogy a központi közigazgatásban gondolkodjon. Az ott teljesített szolgálat lehetővé teszi a hallgatóknak, hogy segítséget nyújtsanak a közrend és közbiztonság megőrzésében, a lakosság védelmében, valamint segítséget nyújtsanak válságok vagy különleges jogrend idején.

Az egyéb szakterületen dolgozók magas aránya (30,5%) a védelmi és biztonsági előírások megértésének általános fontosságát jelzi. Az ágazatok közé tartozhatnak a magánszféra, a nem kormányzati szervezetek, a globális szervezetek, valamint a kutatási és felsőoktatási intézmények. A védelmi és biztonsági szabályok naprakészen tartása létfontosságú a különböző területeken dolgozó szakemberek számára, mivel ez közvetlenül befolyásolja munkakörüket és lehetséges szakmai fejlődésüket. A megyei vagy kormányzati közigazgatási központokból csak kevesen vettek részt (4%), ami aláhúzza az alternatív területeken való szakértelem indokoltóságát. A vármegyei/fővárosi kormányhivatalok (4,7%), a katonai szervezetek (4,7%) és a felsőoktatási intézmények (5,5%) alacsonyabb aránya azt mutatja, hogy ezek a területek kevésbé preferáltak a hallgatók körében. A honvédelmi szervezetekben dolgozóknak és szolgálatot teljesítőknak naprakészen kell ismerniük a hatályos védelmi és biztonsági szabályozást, hiszen ez kihat a szolgálatteljesítésük (munkájuk) minősítésére. Ez nagyban befolyásolja előmenetelüket, és a katonák esetében legújabbban az illetményüket. Sőt, az ismeretek hiánya akár büntetőjogi felelősséget is megalapozhat.

Általánosságban elmondható, hogy a honvédelmi feladatokat ellátó munkatársaknak a munkavégzési képesítéshez a védelmi és biztonsági előírások aktuális ismerete szükséges, illetve a felmérésben résztvevők többsége a központi kormányzati igazgatásban vagy a bűnüldözésben látja magát a jövőben. A válaszadók legnagyobb része a központi közigazgatásban (25%) vagy a rendvédelmi szerveknél (29,7%) képzei el a jövőjét. Az egyéb területek (30,5%) is jelentős arányt képviselnek. A vármegyei/fővárosi kormányhivatalok (4,7%), a katonai szervezetek (4,7%) és a felsőoktatási intézmények (5,5%) vagy kevésbé népszerűek vagy egyszerűen a kapcsolódó NKE szakokon tanuló tisztjelöltek kisebb mértékben töltötték ki a kérdőíveket. Néhányan azonban továbbra is bizonytalanok karrierjüket illetően, és különféle lehetőségeket vizsgálnak.

Válasz	Válaszok	Arány
központi közigazgatás (minisztérium, központi hivatal)	32	24.8%
vármegyei/fővárosi kormányhivatal	6	4.7%
rendvédelmi szerv	38	29.5%
katonai szervezet	6	4.7%
felsőoktatási intézmény	7	5.4%
egyik sem a fentiek közül	40	31%

129 kitöltőtől összesen 129 válasz

4. sz. ábra A „Jelenlegi elképzelése szerint, a felsőoktatási tanulmányait követően milyen területen szeretne elhelyezkedni?” kérdésre adott válaszok

4. Felsőoktatási tanulmányai során tanult-e Ön Magyarország védelmi és biztonsági igazgatásával kapcsolatos ismereteket?

A védelmi és biztonsági szabályozásról szóló előzmények ellenére a válaszadók 67,9%-a lényegesen tanult már védelmi és biztonsági igazgatást. Jóval kevesebben, azaz egyharmaduk (32,1%) nem rendelkezik témával kapcsolatos ismeretekkel. Ez a magas százalékarány azt mutatja, hogy az igazgatási ismeretek releváns fókuszpontok a főiskolán és egyetemeken egyaránt.

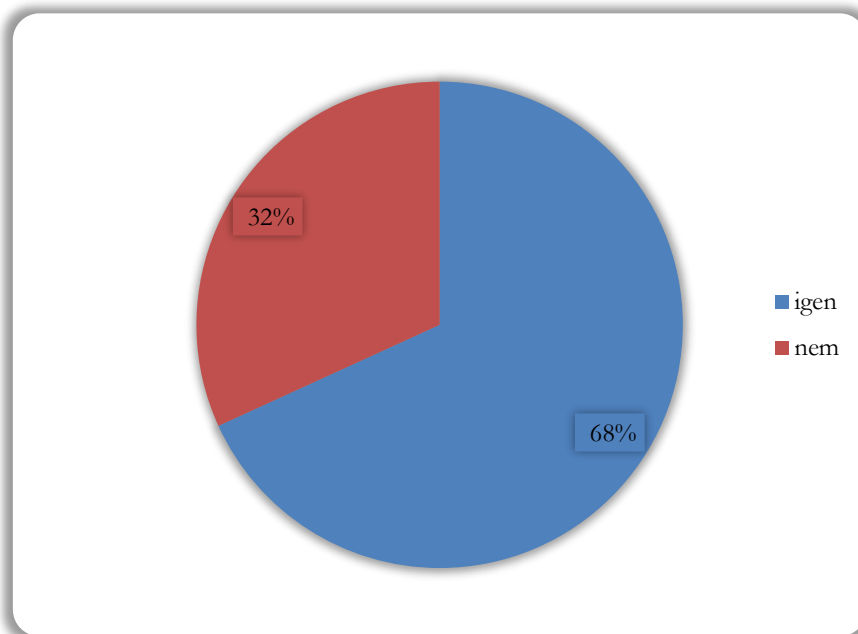
A védelmi és biztonsági igazgatás felsőoktatási szintű edukációja azért elengedhetetlen, mert a biztonsági kérdések egyre összetettebbé váltak. Új és újabb biztonsági kihívások, kockázatok, és fenyegetések jelentek meg (pl.: nemzetközi terrorizmus; tömeges, illegális migráció; kiberhadviselés; kognitív háború; hagyományos háború). Az oktatáson keresztül a hallgatók betekintést nyernek abba a jogi keretbe, amely biztosítja Magyarország védelmi és biztonsági rendszerének hatékony működését. A legutóbbi törvénymódosítások jelentősen megváltoztatták a különleges jogrendre vonatkozó szabályozást, amely szélesebb kormányzati mozgásteret kínál a védelmi és biztonsági tevékenységek irányítására. A sajátos igazgatási tananyag elsajátítása mellett létfontosságú, hogy a hallgatók megértsék a biztonsági protokollokat, mivel azok közvetlenül befolyásolják napi munkavégzésüket. A magyar katonai és rendőri, illetve készenléti és biztonsági szolgálatai létfontosságúak a válságkezelésben. A védelmi és biztonsági igazgatási tanulmányaik részeként a hallgatók különféle válságforgatókönyveket és egyedi jogi összefüggéseket ismernek meg.

Ami a védelmi és biztonsági igazgatási oktatása széles körben elismert, mint a felsőoktatás utóbbi két évében szilárdan megalapozott szakterülete. Az ehhez a területhez kapcsolódó programok és tanfolyamok akkreditációja nemcsak könnyen elérhetőek, hanem jellemzően

elengedhetetlenek is. Fontos megemlíteni, hogy a védelmi és biztonsági ismeretek oktatása 2024 szeptemberétől a Pécsi Tudományegyetemen is megkezdődik. Az egyetem háromféléves, levelező tagozaton, önköltséges szakirányú továbbképzést indít "Jogi szakokleveles védelmi és biztonsági igazgatási szaktanácsadó" néven. Ennek célja, hogy a Nemzeti Közszolgálati Egyetem mellett vidéken is megkezdődjen olyan szakemberek képzése, akik jártasok a védelmi és biztonsági igazgatás szabályozási kérdéseiben. A védelmi és biztonsági ismeretek országos terjesztése mind egyéni (szolgálati hatékonyság, jogi kötelezettségek), mind társadalmi szinten (biztonságtudat, reziliencia) nélkülözhetetlen jelentőséggel bír.

Válasz	Válaszok	Arány
igen	90	68.2%
nem	42	31.8%

132 kitöltőtől összesen 132 válasz

5. sz. ábra A „Felsőoktatási tanulmányai során tanult-e Ön Magyarország védelmi és biztonsági igazgatásával kapcsolatos ismereteket?” kérdésre adott válaszok

5. Felsőoktatási tanulmányai során tanult-e Ön Magyarország és vagy a NATO, az Európai Unió ellenállóképességével (rezilienciájával) kapcsolatos ismereteket?

A résztvevők 48%-a rendelkezik bizonyos szintű ismeretekkel Magyarország és/vagy NATO rezilienciájáról, valamint az Európai Unióról. Ennélfogva a hallgatók csaknem fele védelmi és biztonsági szempontból ellenálló képességnek volt kitéve. Az ellenálló képesség a védelmi és biztonsági területeken egy ország, szervezet vagy közösség azon képességét jelenti, hogy ellenáll a különféle fenyegetéseknek, és gyorsan helyreállítja működőképességét, miközben minimalizálja a veszteségeket. Az ellenálló képesség javítása érdekében a NATO és az Európai

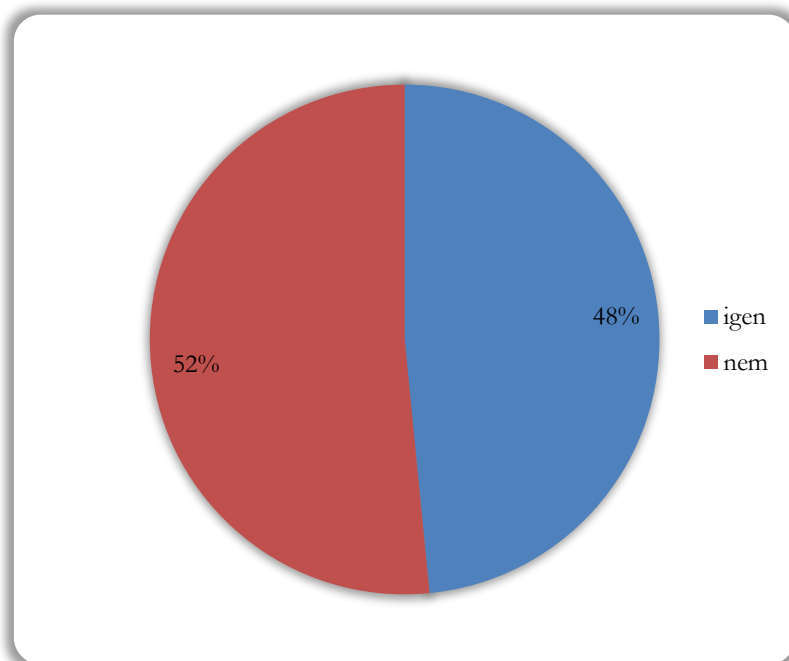

Unió fokozza a tagállamok védelmi és biztonsági kapacitásait. A 2016-os varsói NATO-csúcson a tagországok megfogadták, hogy a kritikus infrastruktúrák védelmével, a kiberbiztonsági intézkedések fokozásával, a polgári védelmi rendszerek előmozdításával és a válságkezelési képességek fejlesztésével erősítik az ellenálló képességet. Az EU nagyra értékeli az ellenálló képesség fokozását, és lépéseket javasol a tagállamok számára. A különféle stratégiák elsajátítása növelheti a tanulók ellenálló képességét, a védelmi és biztonsági képességek fejlesztésére összpontosítva. A magyar Alaptörvény kilencedik módosítása és a Vbő. segíti a védelmi és biztonsági erőfeszítések összehangolását, új kereteket adva a reziliencia fokozásához.

Általánosságban elmondható, hogy a résztvevők mintegy 48%-a egyértelműen megértette a rezilienciát, ami arra utal, hogy a magyar felsőoktatásban – a vizsgált mintából levonható limitált következtetések alapján – is hangsúlyt fektetnek a reziliencia növelésére.

Válasz	Válaszok	Arány
igen	62	48.4%
nem	66	51.6%

128 kitöltőtől összesen 128 válasz

6. sz. ábra A „Felsőoktatási tanulmányai során tanult-e Ön Magyarországon és vagy a NATO, az Európai Unió ellenállóképeségével (rezilienciájával) kapcsolatos ismereteket?” kérdésre adott válaszok

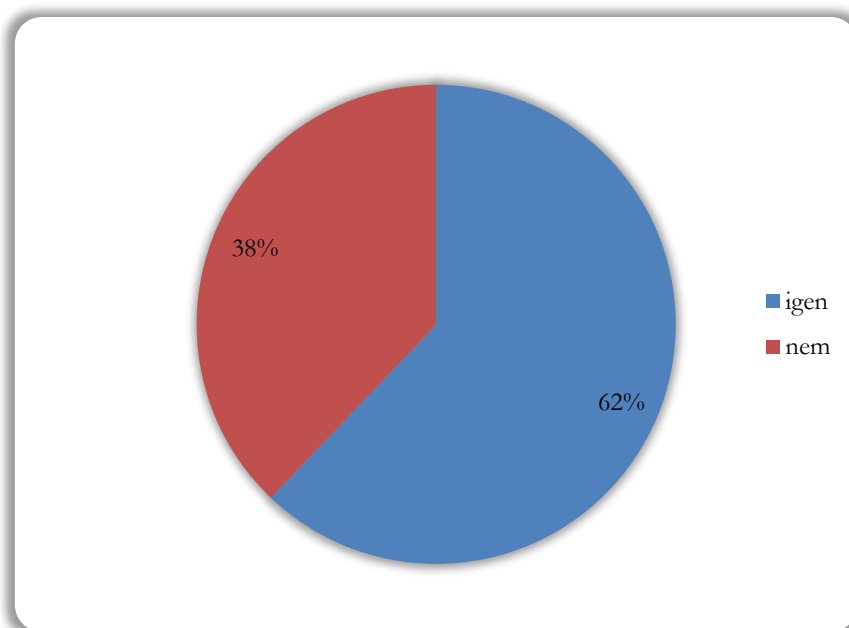
6. Hallott-e Ön az Alaptörvény kilencedik módosításának védelmi és biztonsági vonatkozásairól?

Az Alaptörvény kilencedik módosításának (ATM9) védelmi és biztonsági vonatkozásairól a kérdőívet kitöltő hallgatók 61,8%-a tud. A hallgatók többsége tehát tisztában van a módosításokkal, amelyek nem lehet a jelentőségét túlbecsülni minden védelmi és biztonsági szakterületen hallgató vonatkozásában. Az ATM9 gyökeresen átalakította a védelmi alkotmányt. A változás különösen átütő mélységű a különleges jogrendek szabályozásában: a különleges jogrendi tényállások számát felére csökkentett és egy új esetkört (hadiállapot) is behozott, miközben a meglévők (szükségállapot és veszélyhelyzet) tárgyi hatályát kiterjesztette. A hallgatók tájékozottsága a védelmi alkotmány szintjén azért fontos, mert diplomájuk megszerzését és avatásukat követően a védelmi és biztonsági szakterületen szolgálók (dolgozók) számára elengedhetetlen, hogy naprakész ismeretekkel rendelkezzenek az Alaptörvény hatályos szabályairól. Ezek közül az ATM9 egyik legfontosabb eleme a rendkívüli intézkedési jogkör kizárólagos Kormányhoz telepítése, amelyről a felmérésben résztvevők 35,2%-a tudott (lásd a 7. pontra adott válaszokat). Ez azt jelenti, hogy a Kormány a különleges jogrend idején szinte kizárólagos és széleskörű intézkedési jogkörrel rendelkezik, a Kormány intézkedései pedig közvetlenül kihatnak és befolyásolják a védelmi és biztonsági szervezetek mindennapi működését. Az ATM9 nem nélkülözi a garanciális elemeket sem: a különleges jogrendben is szavatolt Országgyűlés és Alkotmánybíróság folyamatos és garanciális működése. A hallgatók 26,4%-a ki is emelte a kérdőív kitöltésekor ez utóbbi változást, ami azt mutatja, hogy a hallgatók egy része tisztában van a jogállamiság jelentőségével. A kihirdethető különleges jogrendi tényállásokat illetően 12%-a a válaszadóknak ismeri ezek (veszélyhelyzetet, hadiállapotot és szükségállapot) csökkenését. Kétszer ennyien (24%) ismerték a különleges jogrendi tényállások rugalmas alkalmazhatóságának lehetőségét. Ez rámutat arra a tényre, hogy a hallgatók ilyen magas aránya egyaránt tisztában van a különleges jogrendi tényállások minőségi és mennyiségi változásaival. Végül az ATM9 nyomán a válaszadók 2,4%-a helyesen tudta, hogy megszűnt a Honvédelmi Tanács jogintézménye.

Összességében elmondható, hogy a hallgatók többsége tisztában van az ATM9 védelmi és biztonsági vonatkozásaival. Ez alapfeltétele annak, hogy a jövőben hatékonyan tudjanak dolgozni (szolgálni) a védelmi és biztonsági szakterületen.

Válasz	Válaszok	Arány
igen	82	62.1%
nem	50	37.9%

132 kitöltőtől összesen 132 válasz

7. sz. ábra A „Hallott-e Ön az Alaptörvény kilencedik módosításának védelmi és biztonsági vonatkozásairól?” kérdésre adott válaszok

7. Kérjük jelölje meg, hogy Ön minek tulajdonítja a legkiemelkedőbb jelentőséget a védelmi és biztonsági rendszer 2022 őszén hatályba lépett változásai közül?

A fenti védelmi és biztonsági rendszerváltozások legjelentősebb elemeként a válaszadók 35,2%-a a rendkívüli intézkedési jogkör kizárólag Kormányhoz telepítését jelölte meg (lásd még az előző pontot). Ez azt okozta, hogy a Kormány a különleges jogrend idején gyorsan, operatív módon és hatékonyan tud reagálni a védelmi és biztonsági kihívásokra, ami elengedhetetlen a hibrid fenyegetések és kihívások kezelésében.

A hallgatók tájékozottságát és ítélőképességét dicséri az a tény, hogy 26,4%-uk a különleges jogrendben az Országgyűlés és Alkotmánybíróság folyamatos és garanciális működését emelte ki.

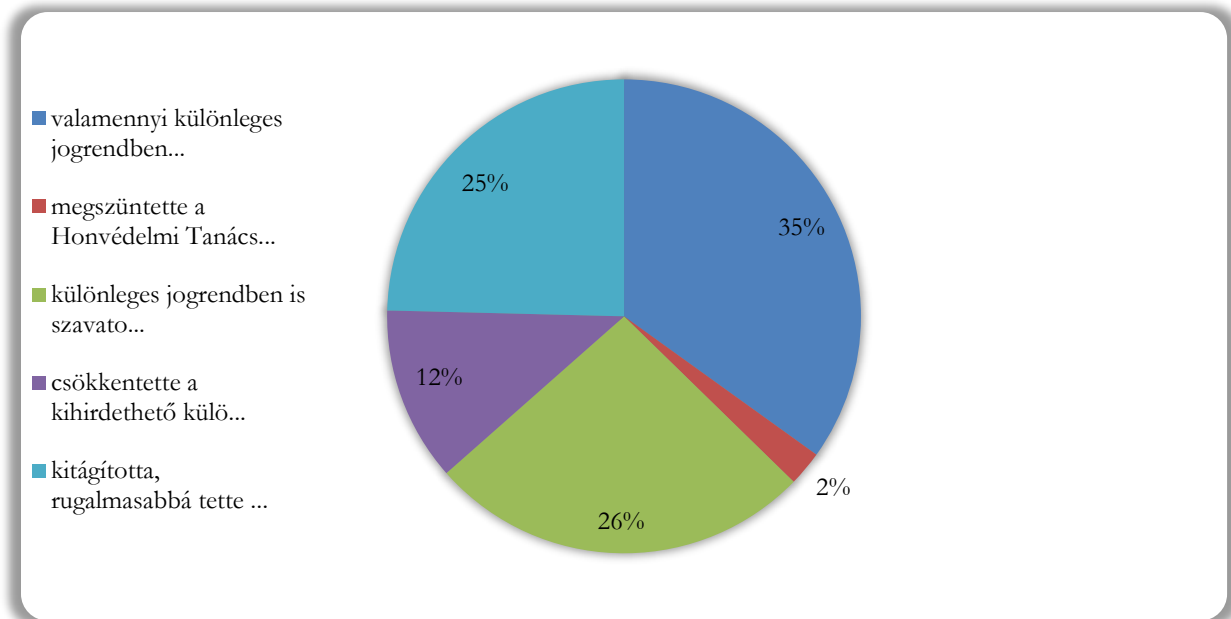
A 12%-a a válaszadóknak hallott már a különleges jogrendi tényállások (veszélyhelyzetet, hadiállapotot és szükségállapot) csökkenéséről. A 24%-a ismerte a különleges jogrendi tényállások rugalmas alkalmazhatóságát. Ez azt mutatja, hogy a hallgatók jelentős része tisztában van a különleges jogrendi tényállások szabályozási változásaival és azok alkalmazhatóságával.

A válaszadók 2,4%-a tudta, hogy megszűnt a Honvédelmi Tanács elnevezésű testület, amely rendkívüli állapotban irányította volna Magyarország fegyveres védelmét.

A fentiekből az a következtetés vonható le egyértelműen, hogy a hallgatók többsége tisztában van a védelmi és biztonsági rendszer 2022 őszén hatályba lépett változásaival, és képesek értékelni azok jelentőségét. A válaszadók többsége tehát helyesen ismerte fel a legfontosabb változásokat, ami azt mutatja, hogy a hallgatók a védelmi alkotmányosság területén egyértelműen tájékozottak.

Válasz	Válaszok	Arány
valamennyi különleges jogrendben a Kormányhoz telepítette a rendkívüli intézkedési jogokat	44	34.9%
megszüntette a Honvédelmi Tanács jogintézményét	3	2.4%
különleges jogrendben is szavatolja az Országgyűlés és az Alkotmánybíróság folyamatos működését	33	26.2%
csökkentette a kihirdethető különleges jogrendi esetkörök számát	15	11.9%
kitágította, rugalmasabbá tette az egyes különleges jogrendi esetköröket	31	24.6%

126 kitöltőtől összesen 126 válasz

8. sz. ábra A „Kérjük jelölje meg, hogy Ön minek tulajdonítja a legkiemelkedőbb jelentőséget a védelmi és biztonsági rendszer 2022 őszi hatályba lépett változásai közül?” kérdésre adott válaszok

8. Kérjük jelölje be, melyek a kihirdethető különleges jogrendi esetkörök!

A válaszadók 56,6%-a teljesen pontosan tudta, hogy a kihirdethető különleges jogrendi tényállások jelenleg a veszélyhelyzet, hadiállapot és szükségállapot.

Ez a kedvező és magas arány azt mutatja, hogy a hallgatók több mint fele tisztában van a különleges jogrendi tényállások elnevezésével, amely elengedhetetlen és ez nélkülözhetetlen a védelmi és biztonsági szakterületen dolgozók (szolgálok) számára.

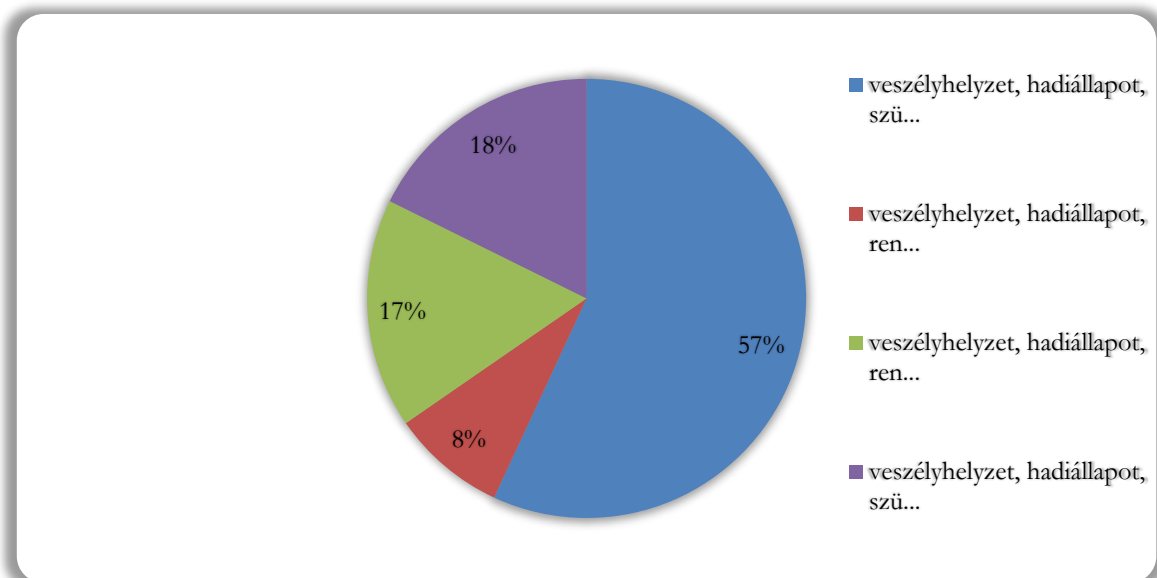
Több mint 17%-uk tévedett, amikor a 2022. október 31-ig hatályos különleges jogrendi tényállásokat a hatályosok között tudta: 17,1%-a a rendkívüli állapotot is, illetve 17,8%-a pedig a váratlan támadást a jelenleg hatályos kategóriák között említette. Ez utóbbi válaszadói kategóriába tartozók a jelenleg hatályos különleges jogrendi tényállásokon felül jelölték meg a már hatálytalan váratlan támadást Ennek oka lehet, hogy alkotmányjogi és/vagy honvédelmi jogi tárgyakat még ATM9 hatályba lépése előtt vették fel. Ez nem változtat azon, hogy a különleges jogrend átfogó ismerete elengedhetetlen ahhoz, hogy a hallgatók megfelelően

felkészüljenek a jövőbeni munkájukra (szolgálati feladataikra) a válságkezelés és a különleges jogrend hatálya alá tartozó helyzetek kezelésének területén.

Összességében elmondható, hogy a válaszadók több mint fele tisztában van a kihirdethető különleges jogrendi esetekkel, ami fontos előfeltétele annak, hogy a jövőben hatékonyan tudjanak dolgozni a védelmi és biztonsági szakterületen. A válaszadók 56,6%-a helyesen tudta, hogy a kihirdethető különleges jogrendi esetek a veszélyhelyzet, hadiállapot és szükségállapot. A különleges jogrendek ismerete elengedhetetlen ahhoz, hogy a hallgatók megfelelően felkészüljenek a jövőbeni munkájukra, különösen a válságkezelés és a rendkívüli helyzetek kezelésének területén.

Válasz	Válaszok	Arány
veszélyhelyzet, hadiállapot, szükségállapot	74	56.9%
veszélyhelyzet, hadiállapot, rendkívüli állapot	11	8.5%
veszélyhelyzet, hadiállapot, rendkívüli állapot, váratlan támadás	22	16.9%
veszélyhelyzet, hadiállapot, szükségállapot, váratlan támadás	23	17.7%

130 kitöltőtől összesen 130 válasz

9. sz. ábra A „Kérjük jelölje be, melyek a kihirdethető különleges jogrendi esetek!” kérdésre adott válaszok

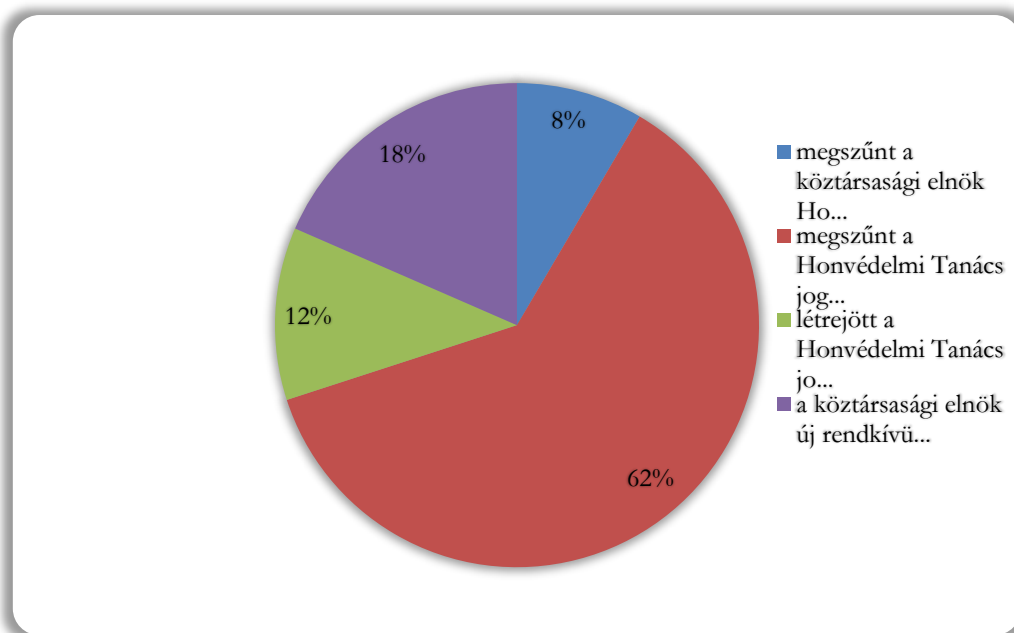
9. Kérjük, jelölje be az Ön szerint helyes választ! Az Alaptörvény kilencedik módosítása nyomán...

A válaszadók 61,2%-a helyesen válaszolt: az Alaptörvény kilencedik módosítása (ATM9) nyomán megszűnt a Honvédelmi Tanács jogintézménye. Ez a kedvező arány azt mutatja, hogy a válaszadó hallgatók közel kétharmada pontos védelmi és biztonsági szabályozási ismeretekkel rendelkezik egy nem feltétlen elsődleges védelmi alkotmány kérdésben. A Honvédelmi Tanács korábban a rendkívüli állapotban az ország védelméért felelős irányító testület volt. A Honvédelmi Tanács megszűnésével valamennyi különleges jogrendi időszak idején a Kormány irányítja a védelmi és biztonsági szervezeteket. Ez az eljárásrend garantálja a gyorsabb és hatékonyabb döntéshozatalt és intézkedéseket, amelynek ismerete elengedhetetlen a szakterületen szolgálatot teljesítők (dolgozók) számára.

Összességében elmondható tehát, hogy a válaszadók többsége tisztában van az Alaptörvény kilencedik módosításának ezen védelmi és biztonsági vonatkozásaival. A válaszadók 61,2%-a helyesen válaszolt, hogy az Alaptörvény kilencedik módosítása nyomán megszűnt a Honvédelmi Tanács jogintézménye. A mellette szereplő hamis válaszok (miszerint a Honvédelmi Tanácsot a ATM9 hozta létre, köztársasági elnök rendkívüli intézkedéseket bocsáthat ki, illetve megszűnt a köztársasági elnök Honvédség főparancsnoki jogköre) lényegesen alacsonyabb aránya a helyes válasz egyharmadát sem érte el. Mindez megmutatja, hogy a hallgatók közel kétharmad arányban e kérdésben is pontos védelmi és biztonsági szabályozási ismeretekkel rendelkeznek.

Válasz	Válaszok	Arány
...megszűnt a köztársasági elnök Honvédség főparancsnoki jogköre	11	8.5%
...megszűnt a Honvédelmi Tanács jogintézménye	80	61.5%
...létrejött a Honvédelmi Tanács jogintézménye	15	11.5%
...a köztársasági elnök új rendkívüli intézkedések kiadására lett jogosult	24	18.5%

130 kitöltőtől összesen **130** válasz

9. sz. ábra A „Kérjük, jelölje be az Ön szerint helyes választ! Az Alaptörvény kilencedik módosítása nyomán...” kérdésre adott válaszok

10. Hallott-e Ön a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényről (2021. évi XCIII. törvény (Vbö.))?

A válaszok minősítése alapján vélelmezhető, hogy az alkotmányos szint alatti szabályozási ismeretek kevésbé közismertek.

A törvényi szintet figyelembe véve például a Vbö. -ről a válaszadóknak csupán 36,9%-a hallott. Ez az arány azt mutatja, hogy a hallgatók jelentős része nincs tisztában a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvénynek nem csupán részleteivel, hanem a törvényt sem ismeri, ami aggasztó az ország védelme, valamint a közeljövőben a védelmi és biztonsági szakterületen szolgálatot teljesítőktől. A Vbö. ugyanis alapvető fontosságú a magyar védelmi és biztonsági rendszer működésében. A magyar védelmi reform második mérföldkövének minősül a Vbö., amely keretjogszabályként „egyfajta ernyőt von a védelmi-biztonsági szabályozás egészére, sajátos „mini-alkotmányként” jelenik meg a szakterületen. A Vbö. előírásai átívelnek a korábban ágazatközi kérdéseken és zsinórmértékül szolgál a Vbö. végrehajtási rendeletei értelmezésekor is. A Vbö. alaprendeltetésének a 21. századi biztonsági környezet sokrétű és összetett kihívásainak és fenyegetéseinek kezelhetősége tekinthető. A „védelmi és biztonsági minialkotmány” az ágazati szabályozás meghagyta ugyan, viszont egységes igazgatási rendszerbe szervezte a különböző működési elemeket. Mindezzel javította az összkormányzati válságkezelés képességét és intézményesítette az addig részben ad hoc központi koordinációt. Rendkívüli mértékben erősítette meg tehát a Vbö. a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részvevő ágazatok és szervezetek közötti együttműködést. A fentiek mellett a nemzeti ellenállóképesség elemeinek szabályozása szintén fontos része a Vbö. -nek. A nemzeti ellenállóképesség azt jelenti, hogy az ország képes ellenállni a különböző fenyegetéseknek és gyorsan helyreállítani a mindennapi működését és a biztonságot.

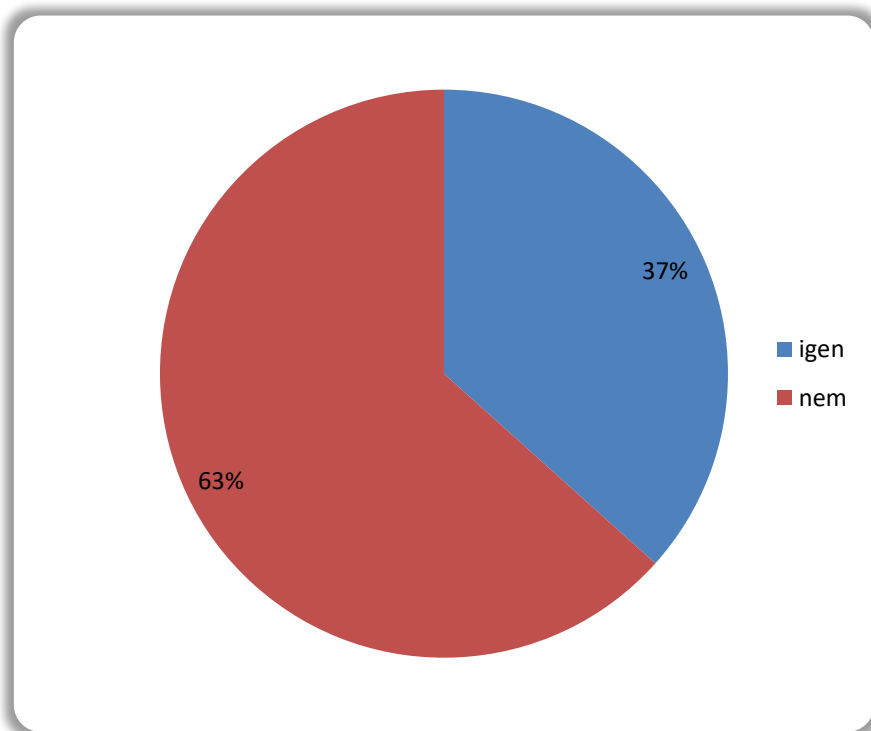

A Vbö. ismeretének hiánya arra utalhat, hogy a felsőoktatásban nem kap elég figyelmet a védelmi és biztonsági szabályozás alaptörvényi szint alatti oktatása. A NKE hallgatók számára azért elengedhetetlen a törvényi szint ismerete, mert ezek alapvetően befolyásolják majd a védelmi és biztonsági szakterületen végzett szolgálatukat (munkájukat). A törvény ismerete lehetővé teszi a hallgatók számára, hogy megfelelően felkészüljenek a jövőbeni munkájukra, és hatékonyan működjenek közre a különleges jogrend idején elrendelhető rendkívüli intézkedések foganatosításában.

Összességében elmondható, hogy a válaszadók alacsony aránya, akik hallottak a Vbö. -ről, azt mutatja, hogy a törvény ismerete nem elégséges a hallgatók körében. Ez különösen aggasztó lehet a közeljövőben a védelmi és biztonsági szakterületen szolgálók (dolgozók) számára, hiszen a Vbö. a „mini-alkotmánya” a magyar védelmi és biztonsági rendszer működésének.

Válasz	Válaszok	Arány
igen	48	36.6%
nem	83	63.4%

131 kitöltőtől összesen 131 válasz

10. sz. ábra A „Hallott-e Ön a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényről (2021. évi XCIII. törvény (Vbö.)?” kérdésre adott válaszok

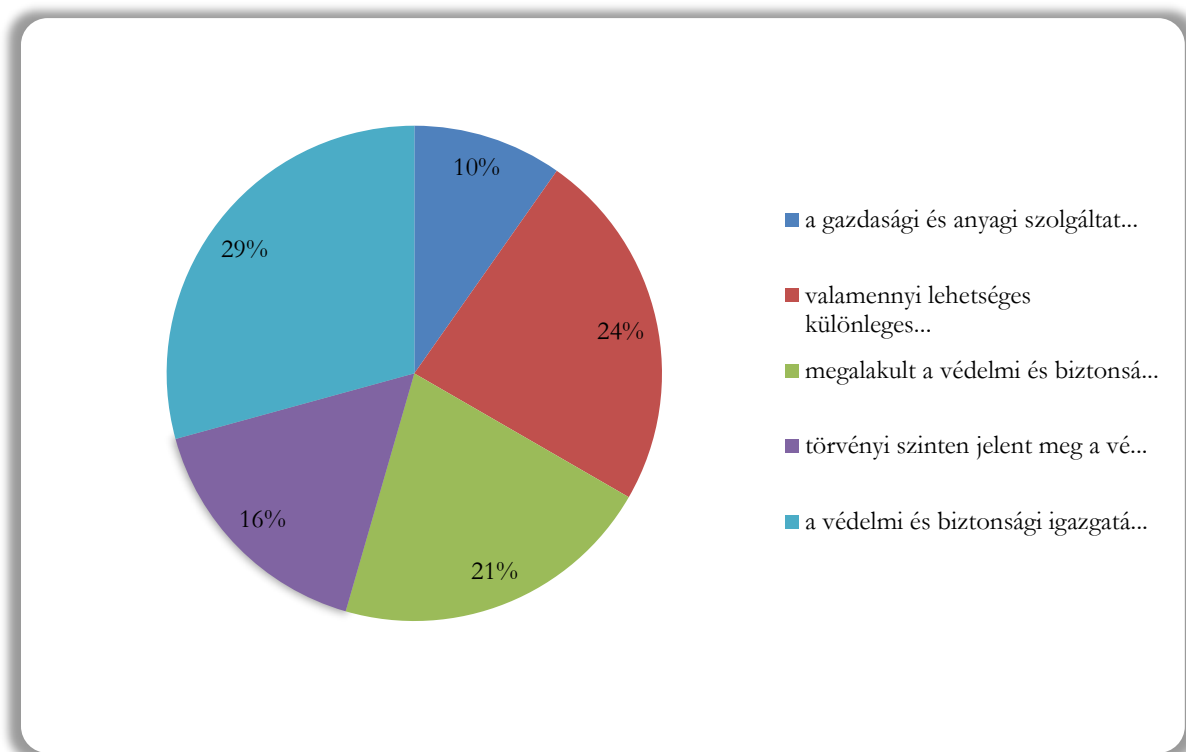
11. Kérjük jelölje meg, hogy Ön minek tulajdonítja a legkiemelkedőbb jelentőséget a védelmi és biztonsági rendszer 2022 őszén hatályba lépett változásai közül?

A résztvevők 29,5%-a legónosabbnak azt tartja, hogy a védelmi és biztonsági igazgatás rendszere összkormányzati szemléletet alkalmazva keretbe foglalja a közigazgatás valamennyi kapcsolódó tevékenységét, így a honvédelmi igazgatást és a rendvédelmi igazgatást is. Elismerik, hogy ez a megközelítés jelentősen javította a rendszer működését azáltal, hogy elősegítette a biztonsági ügyekben érintett különböző tisztségek és főként szervezetek közötti hatékony együttműködést. Ez a szabályozás biztosítja a védelem és biztonság intézményi kereteinek egységes, szervezett és összehangolt működését. Ez az átfogó kormányzati stratégia kulcsfontosságú a modern, bonyolult biztonsági problémák megoldásához. A résztvevők negyede megemlítette, hogy jelentős változás az összes speciális jogszabályi előírás egyetlen törvénybe foglalása, ahelyett, hogy külön jogszabály születne a honvédelmi és a katasztrófavédelemről. Ennek a szabályozási módosításnak kodifikációs és gyakorlati jelentősége is van, amelyet a válaszadók 23%-a elismer. A résztvevők harmadik csoportja (21,3%-a) jegyezte meg, hogy a Védelmi Igazgatási Hivatal megalapítása kulcsfontosságú lépés volt. A védelmi és biztonsági irányítási rendszer ezáltal immár négy szintből áll, ennek pedig a Hivatal áll a középpontjában. Országos hatáskörű központi költségvetési hatóságként a Miniszterelnöki Kabinetirodán belül felelős miniszter irányításával működik. A főigazgató a főigazgató-helyettes támogatásával vezeti a Hivatal működését. A felmérésben résztvevők 16,4%-a tartja kulcsfontosságúnak, hogy a biztonsági és védelmi rendszer törvényi szinten épüljön fel az átfogó stratégia érvényesítéséhez. A döntéshozóknak pontos információkra van szükségük a lehetséges kockázatokról, védelmi erőforrásokról, korlátokról és a szükséges lépésekről a következmények hatékony megelőzése érdekében. Végül kevesebb, mint 10%-uk tartotta ezt kulcsfontosságú döntésnek, hogy a Kormány vagy a kinevezett miniszter jogosult-e dönteni a gazdasági és anyagi szolgáltatások tekintetében.

Összességében megállapítható, hogy a válaszadók 29,5%-a szerint a legkiemelkedőbb jelentősége annak van, hogy a védelmi és biztonsági igazgatás rendszere összkormányzati szemléletet alkalmazva keretbe foglalja a közigazgatás valamennyi kapcsolódó tevékenységét. Ez kiterjed a honvédelmi és rendészeti irányításra is. Az adatok arra utalnak, hogy a válaszadók többsége tisztában van a kilencedik Alaptörvény-módosítással, de kevesebben ismerik a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényt.

Válasz	Válaszok	Arány
a gazdasági és anyagi szolgáltatások igénybevételéről a Kormány vagy az általa kijelölt miniszter is dönthet, amennyiben az az ország egész területére vonatkozik	12	9.8%
valamennyi lehetséges különleges jogrendi intézkedés egy törvényben került szabályozásra, szemben a korábbi honvédelmi-katasztrófavédelmi törvényi tagolással	29	23.6%
megalakult a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve	26	21.1%
törvényi szinten jelent meg a védelmi és biztonsági tervezés rendszere, amely lehetővé teszi az átfogó megközelítés szempontjainak érvényesítését	20	16.3%
a védelmi és biztonsági igazgatás rendszere összkormányzati szemléletet alkalmazva keretbe foglalja a közigazgatás valamennyi kapcsolódó tevékenységét, így a honvédelmi igazgatást és a rendvédelmi igazgatást is	36	29.3%

123 kitöltőtől összesen 123 válasz

11. sz. ábra A „Kérjük jelölje meg, hogy Ön minek tulajdonítja a legkiemelkedőbb jelentőséget a védelmi és biztonsági rendszer 2022 őszén hatályba lépett változásai közül” kérdésre adott válaszok

12. Az alábbiak közül melyeket tartalmazza a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény?

A felmérésben résztvevők többsége (69,4%) úgy gondolja, hogy a Vbő. szabályozza a különleges jogrendben kibocsátható és megengedett rendkívüli intézkedéseket. Ezt valóban a Vbő. negyedik része a különleges jogrendi felkészülésre és működésre irányadó szabályokról, valamint a bevezethető intézkedésekről szabályozza.

A védelmi és biztonsági kötelezettségek rendszerét a válaszadók 66,1%-a helyesen a Vbő. -ben keresné, amelynek második fejezete valóban a védelemmel és biztonsággal összefüggő kötelezettségekről szól.

A nemzeti ellenállóképesség elemeit a válaszadók közel fele (41,1%) a Vbő. szabályai között tudja és valóban, annak ötödik fejezete a nemzeti ellenálló képességről szól.

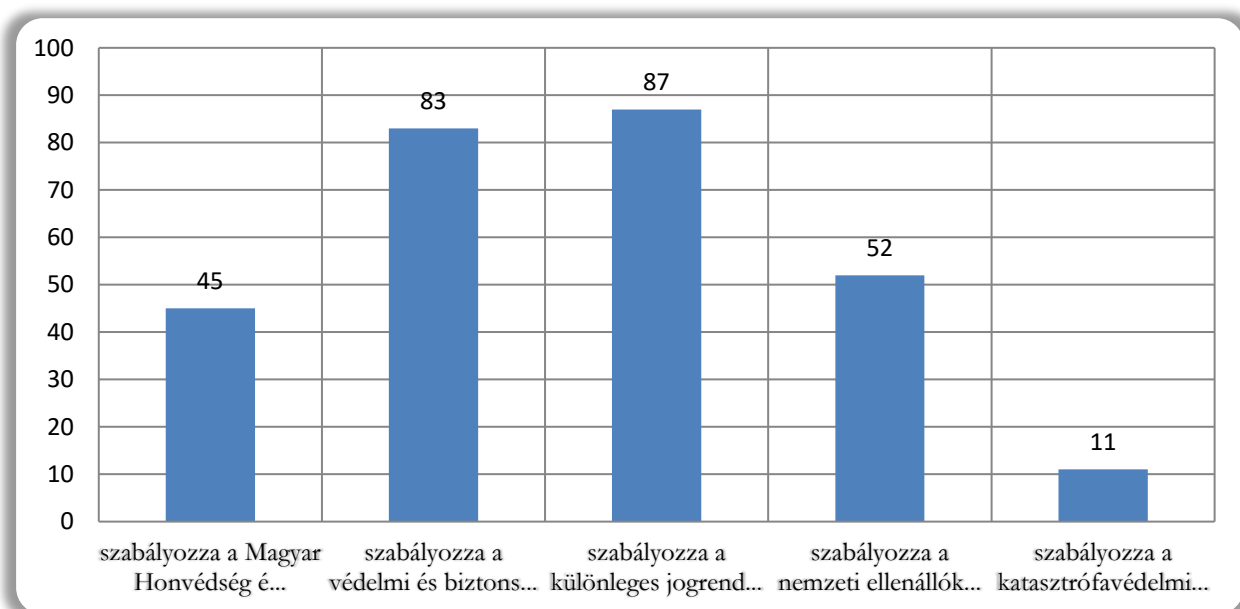
Válaszadók 36,3%-a tévedett abban, hogy a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek alapfeladatait is a Vbő. tartalmazza. Szerencsére csak kevesen (8,9%) gondolják azt, hogy a Vbő. a katasztrófavédelmi szervezetek felépítését is szabályozza. Ez azt jelzi, hogy a hallgatók tisztában vannak a Vbő. átfogó jellegével, de a katasztrófavédelmi szabályozás terén már jóval kevésbé tájékozottak. A Vbő. valóban kimondja, hogy a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek Magyarország fegyveres védelmének pillérei, de önálló törvények tartalmazzák

alapvető feladataikat. A cél nem egy egyszerűen csak a kivételes intézkedési lehetőség megteremtése, hanem a védelmi és biztonsági igazgatási együttműködés szabályainak meghatározása globális forgatókönyvek és speciális jogi körülmények esetén. Konkrét iránymutatásokat fogalmaz meg a különleges jogi körülmények között megengedett kivételes intézkedésekre vonatkozóan, felhatalmazva a kormányt a fenyegetések azonnali és hatékony ellensúlyozására. Felvázolja azokat a védelmi és biztonsági feladatokat, amelyek biztosítják minden érintett fél készenlétét a válságkezelésre ilyen időszakokban. A nemzeti ellenálló képesség egy nemzet azon képességére utal, hogy ellenáll a különféle fenyegetéseknek, és annak elhárítását, illetve felszámolását követően gyorsan folytatja a normál működését.

Összességében elmondható, hogy a válaszadók többsége tisztában van a Vbö. átfogó jellegével, de a honvédelmi, rendvédelmi, valamint a katasztrófavédelemmel kapcsolatos szabályozásban már jóval kevésbé tájékozottak.

Válasz	Válaszok	Arány
szabályozza a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek alapfeladatait	45	36%
szabályozza a védelmi és biztonsági kötelezettségek rendszerét	83	66.4%
szabályozza a különleges jogrend idején elrendelhető rendkívüli intézkedéseket	87	69.6%
szabályozza a nemzeti ellenállóképeség elemeit	52	41.6%
szabályozza a katasztrófavédelmi szervezet felépítését	11	8.8%

125 kitöltőtől 278 válasz

12. sz. ábra A „Az alábbiak közül melyeket tartalmazza a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény?” kérdésre adott válaszok

13. Kérjük jelölje az Ön szerint helyes állítást! A magyar nemzet védelmével és biztonságának fenntartásával és fejlesztésével összefüggő jogszabályi rendelkezéseket...

A legtöbb résztvevő (74,8%) pontosan azonosította Magyarország védelmét és biztonságát szabályozó és garantáló törvényeket, illetve a magyar nemzet védelmével és biztonságának fenntartásával és fejlesztésével összefüggő jogszabályi rendelkezéseket, valamint mindezeket a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényre (Vbö.) figyelemmel kell meghatározni. Megjegyzendő, hogy a szabályozási terület és a törvény címe közel lefedik egymást, amely előzetes tanulmányok nélkül is segíthetett a helyes válasz megadásában.

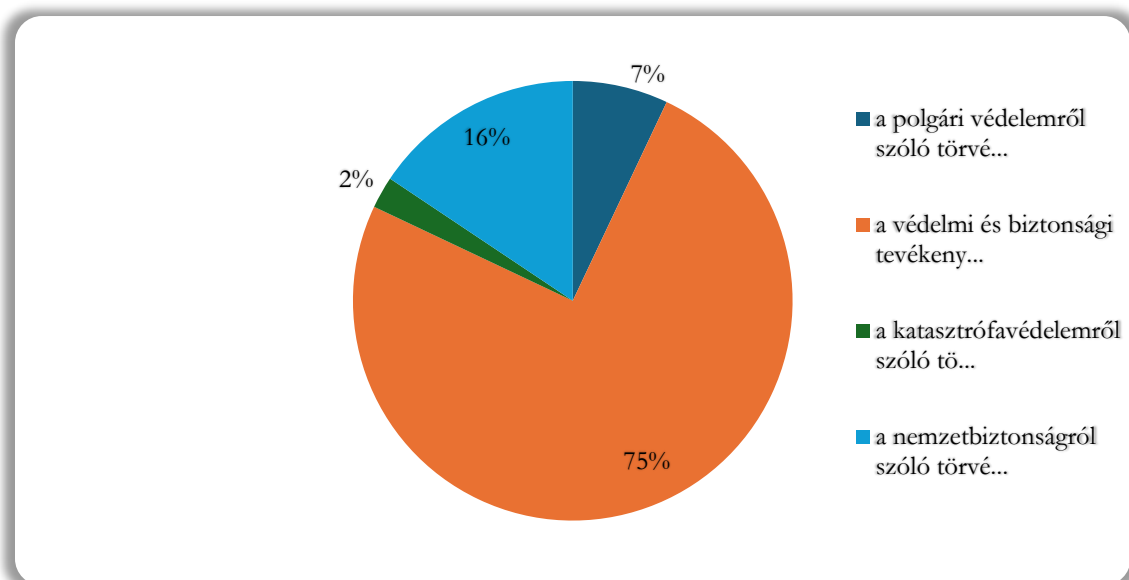
Ezzel szemben kevesebben említették tévesen a nemzetbiztonsági törvényt (15,7%), a polgári védelmi törvényt (7,1%) vagy a katasztrófavédelmi törvényt (2,4%), ami azt jelzi, hogy a legtöbb hallgató alaposan ismeri a Vbö-t. A törvény negyedik része részletesen szabályozza a különleges jogrend idején elrendelhető rendkívüli intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a Kormány számára, hogy gyorsan és hatékonyan reagáljon a biztonsági fenyegetésekre. Meghatározza és a magyar jogrendbe bevezette a védelmi és biztonsági kötelezettségek rendszerét, amely biztosítja, hogy a különleges jogrend idején is minden érintett szervezet és személy megfelelően felkészült a különleges jogrendi esetkörök kezelésére. Míg a nemzetbiztonsági, polgári védelmi, katasztrófavédelmi törvények kulcsfontosságú elemei és garanciá a magyar védelmi és biztonsági mechanizmusok szabályozásának, Vbö. elsősorban ezen tevékenységek összehangolását szabályozza. A polgári védelemről szóló 1996. évi XXXVII. törvény az Országgyűléstől a polgármesterekig részletesen tartalmazza a polgári védelem irányításában ellátandó feladatokat. A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatok működését szabályozza, és biztosítja, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok hatékonyan végezzék a feladataikat. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelmi szervezet felépítését és működését szabályozza, és biztosítja, hogy a katasztrófavédelmi szervezet hatékonyan végezze a feladatait a különböző katasztrófák kezelésében.

Összességében elmondható, hogy a válaszadók többsége tisztában van a Vbö. központi szerepével a védelmi és biztonsági szabályozásban, ami fontos előfeltétele annak, hogy a jövőben hatékonyan tudjanak dolgozni a védelmi és biztonsági szakterületen. A Vbö. átfogó keretet biztosít a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásához, és biztosítja, hogy a különböző szervezetek és intézmények hatékonyan együttműködjenek a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában. A válaszadók túlnyomó többsége (74,8%) helyesen ismerte fel, hogy a magyar nemzet védelmével és biztonságának fenntartásával és fejlesztésével összefüggő jogszabályi rendelkezéseket a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényre (Vbö.) figyelemmel kell meghatározni. A válaszadók kisebb része tévesen a nemzetbiztonságról szóló törvényre (15,7%), a polgári védelemről szóló törvényre (7,1%), vagy a katasztrófavédelemről szóló törvényre (2,4%) hivatkozott. Ez azt mutatja, hogy a hallgatók elsőprő többsége tisztában van a Vbö. központi szerepével a védelmi és biztonsági szabályozásban. Ez az ismeret elengedhetetlen a kortárs hibrid fenyegetések és összetett biztonsági kihívások kezelésében, hiszen kizárólag különböző szervezetek közötti

hatékony együttműködés biztosíthatja ezek operatív elhárítását és következményeik felszámolását.

Válasz	Válaszok	Arány
a polgári védelemlről szóló törvényre figyelemmel kell meghatározni.	9	7%
a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényre figyelemmel kell meghatározni.	96	75%
a katasztrófavédelemlről szóló törvényre figyelemmel kell meghatározni.	3	2.3%
a nemzetbiztonságról szóló törvényre figyelemmel kell meghatározni.	20	15.6%

128 kitöltőtől összesen 128 válasz

13. sz. ábra A „Kérjük jelölje az Ön szerint helyes állítást! A magyar nemzet védelmével és biztonságának fenntartásával és fejlesztésével összefüggő jogszabályi rendelkezéseket...” kérdésre adott válaszok

14. Jelölje a helyes állítást! A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve...

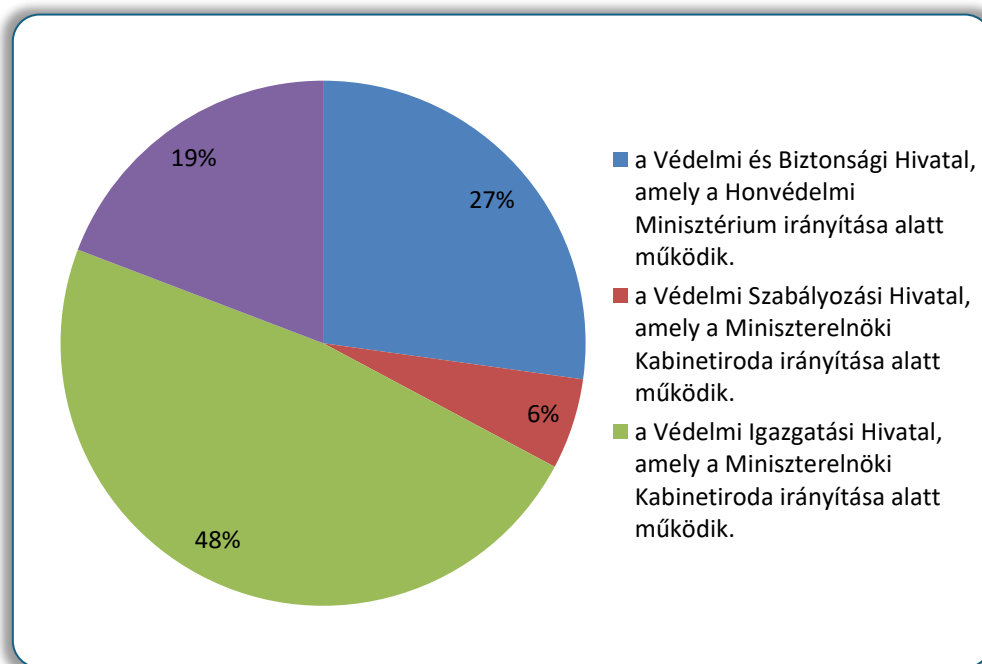
A Kormány 337/2022. (IX. 7.) számú rendeletében a Védelmi Igazgatási Hivatal (a továbbiakban: VIH) mint védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve felállításáról döntött, amely központi hivatalként látja el a munkáját, a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter irányítása alatt. A feltett kérdésre négy válaszlehetőség volt biztosított. Az összesen 125 válaszadó majdnem fele – 48 százaléka (60 fő) – tisztában volt az előbb említett jogszabályi-szervezeti változással, a kérdésre a Miniszterelnöki Kabinetiroda irányítása alatt működő Védelmi Igazgatási Hivatalt jelölte meg a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerveként. Ez biztató eredménynek mondható, de ugyanakkor azt is jelenti, hogy a kérdőívet

kitöltő hallgatók közel fele (52 százalék) nem tudta pontosan azonosítani a hivatalt, annak közel kétéves működése ellenére. A kitöltők összesen közel negyede a Miniszterelnöki Kabinetiroda irányító szerepét bár azonosította, a szervezet megnevezését Központi Védelmi Hivatalként (19,2 százalék; 24 fő), illetve Védelmi Szabályozási Hivatalként (5,6 százalék; 7 fő) jelölte meg. A kitöltők további negyede (27,2 százalék; 34 fő) a Honvédelmi Minisztérium irányítása alatt működő Védelmi Biztonsági Hivatalként azonosította a központi szervezetet.

Összességében, a Miniszterelnöki Kabinetiroda szerepével mint a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének irányító szerve jelentős tudatosság figyelhető meg: a kitöltők túlnyomó része – majdnem háromnegyede (72,8 százalék; 91 fő) – helyesen azonosította. Azonban az újonnan létrehozott hivatal pontos megnevezését a kitöltő hallgatók mintegy fele ismerte.

Válasz	Válaszok	Arány
a Védelmi és Biztonsági Hivatal, amely a HM irányítása alatt működik.	34	27.2%
a Védelmi Szabályozási Hivatal, amely a MK irányítása alatt működik.	7	5.6%
a Védelmi Igazgatási Hivatal, amely a MK irányítása alatt működik.	60	48%
a Központi Védelmi Hivatal, amely a MK irányítása alatt működik.	24	19.2%

125 kitöltőtől összesen **125** válasz

14. ábra "Jelölje a helyes állítást! A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve..." kérdésre adott válaszok

15. Ön szerint mi a leglényegesebb feladata a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének?

A 2022. október 1-jével felállított VIH mint a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve funkcióját a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Vbö.) 52. §-a rögzíti tizenegy pontban, melynek megfelelően a VIH

- a) *összehangolja a Magyarország biztonsági és védelmi érdekeivel összefüggő igazgatási feladatokat és azok ellátását,*
- b) *a Kormány irányítói jogkörének érvényesítése érdekében koordinálja az e törvényben meghatározott védelmi és biztonsági tervezés feladatait,*
- c) *a Kormány erre irányuló döntése esetén, az eseménykezelés érdekében nemzeti eseménykezelő központot működtet, amelynek fő feladata az összkormányzati válságkezelés, illetve a különleges jogrendi feladatellátás szakmai koordinációja és összehangolása felkészülési időszakban, valamint védelmi és biztonsági esemény idején,*
- d) *koordinálja az összehangolt védelmi tevékenységre történő összkormányzati felkészülést,*
- e) *előkészíti a védelmi és biztonsági szervezetek, valamint a közigazgatás állományának védelmi és biztonsági célú felkészítésének követelményeit,*
- f) *összehangolja a nemzeti ellenálló képesség előmozdításával és fejlesztésével összefüggő feladatok tervezését és ellátását,*
- g) *kormányrendeletben meghatározottak szerint koordinálja a Kormány válsághelyzeti és különleges jogrendi működéséhez szükséges speciális feltételek kialakítását és fenntartását, továbbá javaslatot tesz az e célra szükséges költségvetési forrásokra,*
- h) *figyelemmel kíséri és feladatkörét érintően támogatja a védelmi és biztonsági érdekek érvényesítését, illetve az ezekkel összefüggő fejlesztéseket segítő, valamint a biztonsági és védelmi összefüggésű technológiai, illetve társadalmi kihívások beazonosításához hozzájáruló tudományos kutatásokat,*
- i) *ellenőrzi a védelmi és biztonsági célú feladatellátást és az arra való felkészülést a minisztériumok, kormányzati főhivatalok és központi hivatalok tekintetében,*
- j) *koordinálja a különleges jogrendi felkészülés ágazati feladatainak ellátását, valamint*
- k) *ellátja a jogszabályban részére meghatározott további feladatokat.⁹*

A kérdés a VIH Vbö. -ben rögzített egyes feladataival kapcsolatos ismereteket és percpciókat vizsgálta a kérdőívet kitöltő hallgatók körében egy zárt kérdés keretében. A Vbö.-ben foglalt fent idézett listából megadott válaszlehetőségek közül egyet jelölhettek meg a kitöltők, amelyet a legfontosabbnak tartanak a Védelmi Igazgatási Hivatal törvény által előírt feladatai közül.

Az összesen 127 válaszadó többsége (63 százalék; 80 fő) szerint a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének leglényegesebb feladata Magyarország biztonsági és védelmi érdekeivel összefüggő igazgatási feladatok összehangolása. Ez a válasz egyértelműen tükrözi

⁹ A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 52. § (1)

a VIH percepcionált központi szerepét az ország védelme és biztonsága biztosításának megszervezésében, az ágazati feladatok összehangolásában.

A kitöltők nagyjából egyhatoda – 15,7 százaléka (20 fő) – szerint a védelmi és biztonsági tervezés feladatainak koordinálása a VIH tevékenységének legfontosabb dimenziója. A válaszadók tudatában vannak, hogy a proaktív tervezés kulcsfontosságú a potenciális fenyegetések hatékony megelőzése és kezelése érdekében.

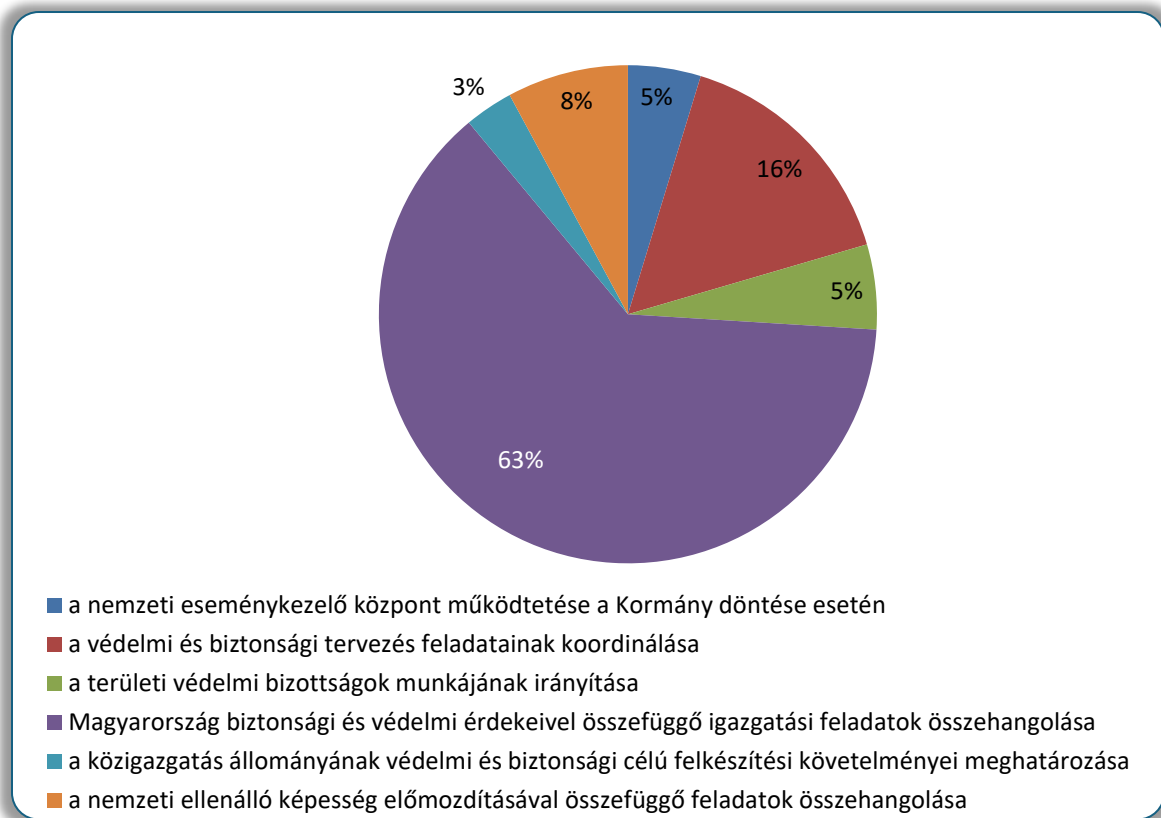
A nemzeti ellenálló képesség előmozdításával összefüggő feladatok összehangolását csupán a kitöltők 7,9 százaléka (10 fő) jelölte meg. Ez a viszonylag alacsonyabb arány arra utalhat, hogy a hallgatók kevésbé tájékozottak a nemzeti ellenálló képesség fogalmáról, vagy nem tulajdonítanak neki olyan mértékű jelentőséget.

A nemzeti eseménykezelő központ működtetését a Kormány döntése esetén, valamint a közigazgatás állományának védelmi és biztonsági célú felkészítési követelményei meghatározását csupán a kitöltők töredéke – 4,7 százalék (6 fő), illetve 3,1 százalék (4 fő) – tartotta a legfontosabbnak, amely a hallgatók ezen feladatokkal kapcsolatos ismeretének hiányára, vagy kevésbé jelentősnek való értékelésükre vezethető vissza.

Összességében megállapítható, hogy a kérdőívet kitöltő hallgatók túlnyomóan a Magyarország biztonsági és védelmi érdekeivel összefüggő igazgatási feladatok összehangolásában látják a VIH központi szerepét.

Válasz	Válaszok	Arány
a nemzeti eseménykezelő központ működtetése a Kormány döntése esetén	6	4.7%
a védelmi és biztonsági tervezés feladatainak koordinálása	20	15.7%
a területi védelmi bizottságok munkájának irányítása	7	5.5%
Magyarország biztonsági és védelmi érdekeivel összefüggő igazgatási feladatok összehangolása	80	63%
a közigazgatás állományának védelmi és biztonsági célú felkészítési követelményei meghatározása	4	3.1%
a nemzeti ellenálló képesség előmozdításával összefüggő feladatok összehangolása	10	7.9%

127 kitöltőtől összesen **127** válasz

15. ábra "Ön szerint mi a leglényegesebb feladata a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének?" kérdésre adott válaszok

16. Ön szerint melyik törvény tartalmazza a katasztrófaveszélyre vonatkozó rendelkezéseket?

A kérdés célja a hallgatók ismereteinek felmérése volt a katasztrófaveszélyhez kapcsolódóan, amely jogintézményt egyébként a védelmi és biztonsági szabályozási reform nem érintette. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) annak elfogadásakor vezette be, s olyan folyamatként vagy állapotként definiálta, „amelynek következményeként okszerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószínűségével, és amely ezáltal veszélyezteti az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyónbiztonságot.”¹⁰

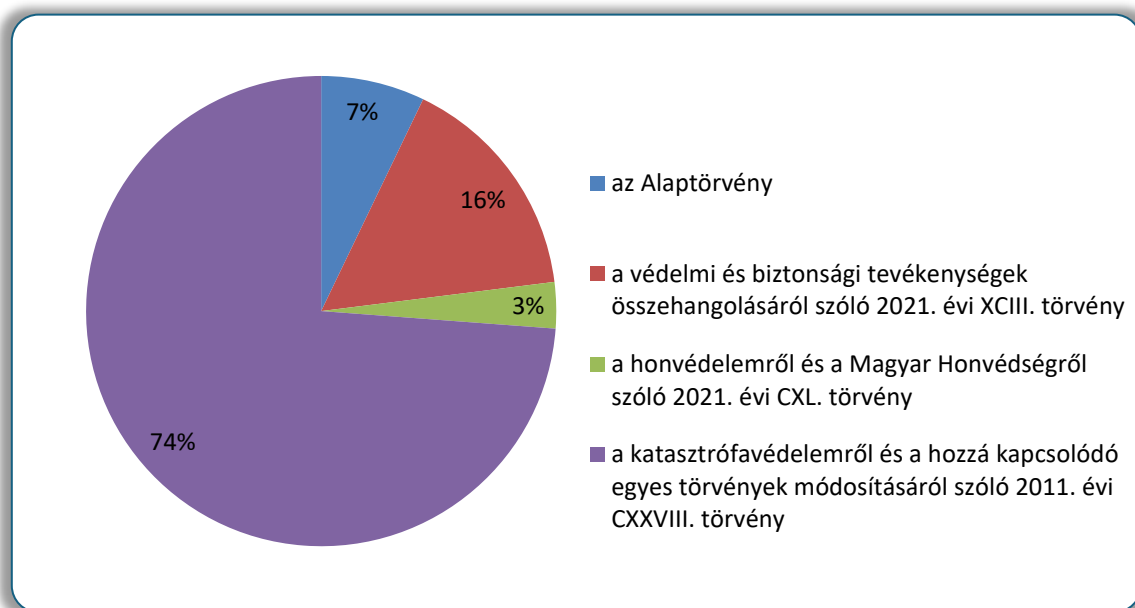
A beérkezett válaszok alapján a válaszadók (összesen 126) túlnyomó többsége – közel háromnegyede (73,8 százalék; 93 fő) – tudatában van annak, hogy a Kat. rögzíti a katasztrófaveszélyre vonatkozó szabályokat. Ez jelentős mértékű tudatosságra utal, bár megjegyzendő, hogy a törvény megnevezéséből is következtethető, hogy e, katasztrófák bekövetkezésével összefüggő helyzet szabályozását is magában foglalja. Mindössze 15,9 százalék (20 fő) gondolta úgy, hogy a Vbö. szabályozza e területet. Bár a Vbö. a honvédelmi és katasztrófavédelmi terület tekintetében keretszabályozást biztosít, a részletszabályokat – így

¹⁰ A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 3. § 9.

az ágazati válsághelyzeteket is – az ágazati törvények szabályozzák. Az Alaptörvényt, valamint a Hvt. -t csupán a kitöltők töredéke (7,1 százalék; 9 fő és 3,2 százalék; 4 fő) jelölte meg.

Válasz	Válaszok	Arány
az Alaptörvény	9	7.1%
a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény	20	15.9%
a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvény	4	3.2%
a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény	93	73.8%

126 kitöltőtől összesen 126 válasz

16. ábra "Ön szerint melyik törvény tartalmazza a katasztrófaveszélyre vonatkozó rendelkezéseket?" kérdésre adott válaszok

17. Ön szerint hány rendelet került kiadásra az Alaptörvény kilencedik módosításának hatályba lépése (2022. november 1.) óta különleges jogrendi intézkedésként vagy a Vbő. felhatalmazó rendelkezései alapján?

A védelmi és biztonsági szabályozás reformjának egyik célja a különleges jogrendi és válsághelyzeti működés operatívabbá és a változásokra való reagálás rugalmasabbá tétele

volt, amely a végrehajtó hatalom bizonyos jogosítványainak bővítésével járt.¹¹ A 2022. május 24-én az orosz-ukrán háborúra tekintettel kihirdetett¹² – és azóta több alkalommal meghosszabbított – veszélyhelyzet szintén a végrehajtó hatalom (Kormány) rendeletalkotási jogkörének kiszélesedésével jár.

Az Alaptörvény kilencedik módosításának (illetve ezzel egyidőben a védelmi és biztonsági szabályozási reform sarkalatos törvényei) hatályba lépése (2022. november 1.) óta eltelt időszakban, a Vbö. felhatalmazó rendelkezései alapján¹³ összesen 16 darab rendelet (Kormányrendelet) került elfogadásra.¹⁴ Másrészt, a veszélyhelyzet eredményeként 2022. november 1-je óta jelentős mennyiségű rendeletet (Kormányrendelet 192 db; BM rendelet 1 db; MK rendelet 2 db; MEKH rendelet 1 db) hirdettek ki.¹⁵

A válaszadók (összesen 128) túlnyomóan sokkal alacsonyabbra becsülték az ezen keretek között meghozott rendeletek tényleges mennyiségét. A kérdőívet kitöltő hallgatók nagyjából fele (52,3 százalék; 67 fő) 10-50 közöttre helyezte a 2022. november 1. óta különleges jogrendi intézkedésként, vagy a Vbö. felhatalmazó rendelkezései alapján elfogadott rendeletek számát. A kitöltők 21,1 százaléka (27 fő) szerint 10-nél kevesebb, 14,8 százalék (19 fő) szerint 50-100 között helyezte el ezt a számot. Csupán a válaszadók alig több mint egytizede (11,7 százalék; 15 fő) becsülte 100-nál többre a kiadott rendeletek számát.

Összességében, a becslésekben jelentős eltérések mutatkoznak, ami arra utalhat, hogy a hallgatók tájékozottsága ezen a téren nem egységes, valamint túlnyomó részüknek nincs ismeretük a meghozott szabályozók nagyságrendi mennyiségével kapcsolatban.

Válasz	Válaszok	Arány
10-nél kevesebb	27	21.1%
10-50 között	67	52.3%
51-100 között	19	14.8%
100-nál több	15	11.7%

128 kitöltőtől összesen **128** válasz

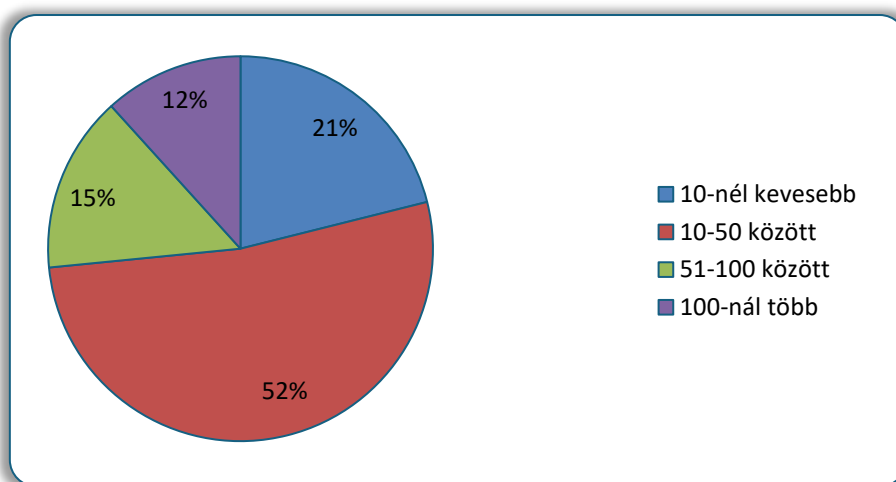
¹¹ Kádár Pál: Gondolatok a védelmi-biztonsági szabályozás reformjának egyes kérdéseiről. In: Honvédségi Szemle, 2022/1., pp. 3-19.

¹² 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról

¹³ Vbö. 83. §

¹⁴ A Jogtár 2024.07.30-ai adatai szerint a Vbö. 83. §-ra való hivatkozásokra való szűrés alapján.

¹⁵ A Jogtár 2024.07.30-ai adatai szerint a „Szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus miatti veszélyhelyzet” tárgyszóra való szűrés alapján.

17. ábra "Ön szerint hány rendelet került kiadásra az Alaptörvény kilencedik módosításának hatályba lépése (2022. november 1.) óta különleges jogrendi intézkedésként vagy a Vb. felhatalmazó rendelkezései alapján?" kérdésre adott válaszok

18. Mennyire tartja tényleges, biztonságunkat fenyegető veszélyeknek az alábbiakat?

A válaszadók a kérdőívben felsorolt öt fenyegetést ötpontos Likert-skálán értékelték (5-teljes mértékben elképzelhető, 1-egyáltalán nem elképzelhető). A kérdésre összesen 129 hallgató adott választ. A legmagasabb ponttal ellátott válaszok elemzéséből kiderül, hogy a válaszadók valamivel kevesebb, mint fele (41,6 százalék; 52 fő) a NATO és Oroszország háborúját teljes mértékben elképzelhető, biztonságunkat fenyegető veszélynek értékelte. Második helyen majdnem megegyező mértékben (37 és 38 fő; 29,1 és 30,4 százalék) Európában elkövetendő terrorcselekményeket, valamint országos ellátó rendszerek átfogó működési zavarait jelölték meg legnagyobb arányban a hallgatók legelképzhetőbb fenyegetésként. Végül a válaszadók közel negyede-negyede értékelte teljes mértékben elképzelhetőnek a NATO kohéziójának, illetve az EU kohéziójának meggyengülését (21,7 és 17,1 százalék; 28 és 22 fő).

A rangsor másik végét tekintve, az EU kohéziójának meggyengülését tartották a legtöbben (19 fő; 14,7 százalék) a legkevésbé valószínűnek, a kitöltők 9,3 százaléka (12 fő) a NATO kohéziójának meggyengülésére, 6,4 – 6,4 százalék (8-8 fő) NATO-Oroszország háborújára, illetve európai terrorcselekményekre, mindössze 3,9 százalék (5 fő) pedig az országos ellátó rendszerek átfogó működési zavaraira lát minimális esélyt.

Ha a beérkezett válaszok átlagát tekintjük, szintén a NATO-Oroszország háborút tartották a válaszadók a legkomolyabb fenyegetésnek (3,73), ezt azonban ez esetben az országos ellátó rendszerek átfogó működési zavarai követik (3,69), a harmadik helyen Európában elkövetendő terrorcselekmények állnak (3,55), az csupán negyedikként szerepel NATO kohéziójának meggyengülése követi (3,40), az utolsó helyen ez esetben is az EU kohéziójának meggyengülése áll (3,15).

A mediánokat elemezve az egyes válaszlehetőségek kapcsán az EU kohéziójának meggyengülése esetén 3, míg az összes többi válaszlehetőség esetén 4 a középső érték. Ez alapján megállapítható, hogy a különböző fenyegetésekre adott válaszok hasonló eloszlást

mutatnak, ami arra utal, hogy a válaszadók általában hasonló szempontok alapján értékelik ezeket a veszélyeket. Továbbá, szintén azt támasztja alá, hogy a válaszadók szerint az EU kohéziójának meggyengülése tekinthető a legkevésbé elképzelhető, biztonságunkat fenyegető veszélynek a felsorolt válaszlehetőségek közül.

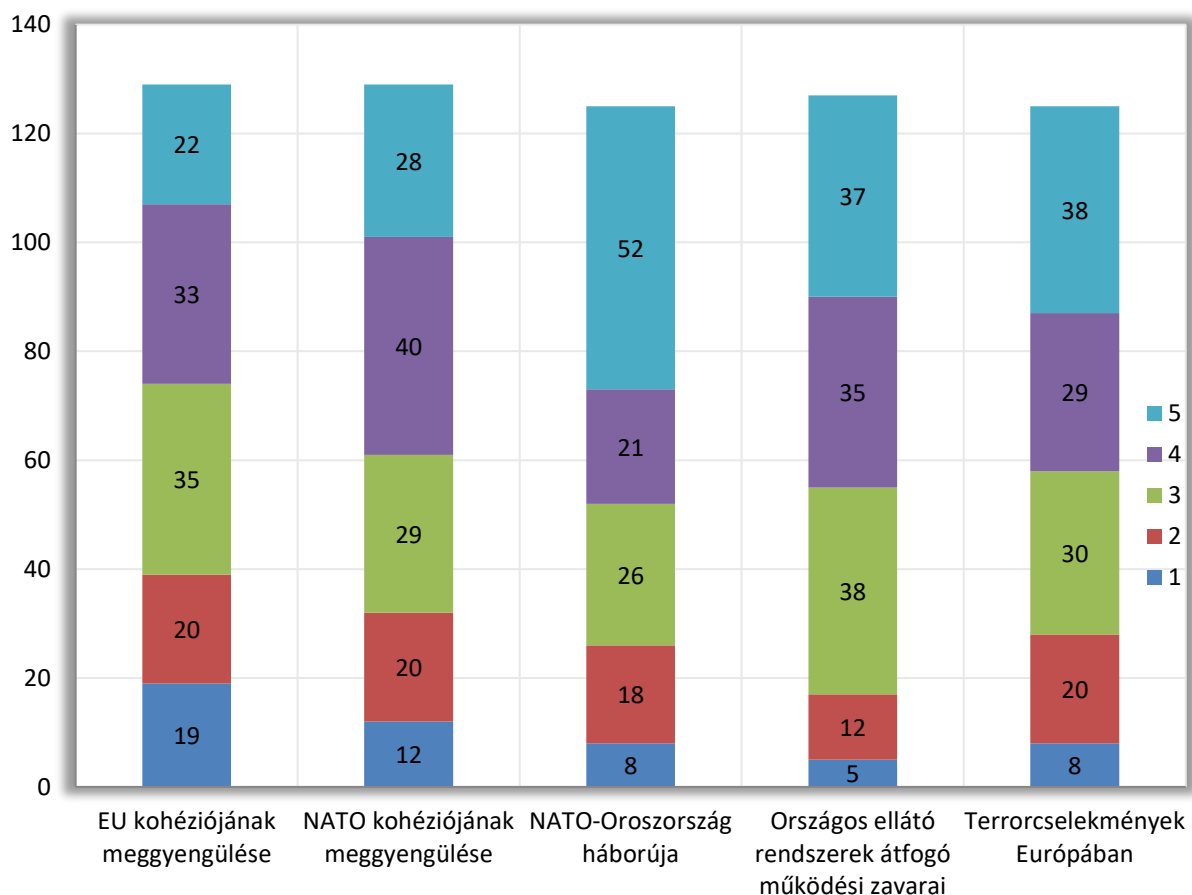
A fenti eredményeket összevetve alapvetően az látható, hogy a NATO-Oroszország háború, valamint az európai terrorcselekmények esetén a kitöltők a legnagyobb arányban maximális pontszámmal értékelték a tényleges fenyegetés létét, addig a többi fenyegetés (EU kohéziójának meggyengülése, NATO kohéziójának meggyengülése, országos ellátó rendszerek átfogó működési zavarai) esetében a 3-as, illetve 4-es értékelések vannak túlnyomó többségben, azokkal szemben mérsékeltebb félelem áll fenn. Az adatsorok különböző megközelítésű összevetése alapján egybehangzóan a NATO-Oroszország háborút ítélték a leginkább valószínű fenyegetésnek a válaszadók a megadott lehetőségek közül, míg a legkevésbé elképzelhetőnek az EU kohéziójának meggyengülését tartották.

Válasz	Válaszok	Arány
EU kohéziójának meggyengülése		
1	19	14.7%
2	20	15.5%
3	35	27.1%
4	33	25.6%
5	22	17.1%
		129
NATO kohéziójának meggyengülése		
1	12	9.3%
2	20	15.5%
3	29	22.5%
4	40	31%
5	28	21.7%
		129

Válasz	Válaszok	Arány
NATO-Oroszország háborúja		
1	8	6.4%
2	18	14.4%
3	26	20.8%
4	21	16.8%
5	52	41.6%
		125
Országos ellátó rendszerek átfogó működési zavarai		
1	5	3.9%
2	12	9.4%
3	38	29.9%
4	35	27.6%
5	37	29.1%
		127
Terrorcselekmények Európában		
1	8	6.4%
2	20	16%
3	30	24%
4	29	23.2%
5	38	30.4%
		125

129 kitöltőtől összesen 635 válasz

18. ábra "Mennyire tartja tényleges, biztonságunkat fenyegető veszélyeknek az alábbiakat?" kérdésre adott válaszok (1<5)

19. Véleménye szerint az elmúlt évtizedben az alábbi tényezők milyen szerepet játszottak az ország biztonságának garantálásában?

A válaszadók számára szintén egy ötpontos Likert-skála állt rendelkezésre (az 5-ös maximálisat; az 1-es minimálisat jelentette). A kérdésre összesen 129 hallgató adott választ. A felmérés alapján a kérdőívet kitöltők közel fele (47,3 százalék; 61 fő) a NATO tagságot tartja maximálisan fontos tényezőnek az ország biztonságának garantálásában az elmúlt évtizedben. Ezt követi az EU tagság, amelyet a kitöltők közel egyharmada ítélt maximálisan fontos tényezőnek (29,5 százalék; 38 fő). A haderőfejlesztést, illetve a biztonsági rendszerek fejlesztését 36-36 kitöltő (27,9-27,9 százalék) értékelte a legmagasabb pontszámmal, ezektől minimálisan maradt el a kül- és gazdaságpolitikát maximális pontszámmal értékelők száma (24,6 százalék; 31 fő).

Legkevésbé fontos tényezőként a haderőfejlesztést a válaszadók 14,1 százaléka (18 fő), az EU tagságot 10 százaléka (13 fő), a kül- és gazdaságpolitikát 8,7 százaléka (11 fő), a biztonsági és védelmi rendszerek fejlesztését 7,8 százaléka (10 fő), a NATO tagságot 6,2 százaléka (8 fő) értékelte. Ebből az is következik, hogy a válaszadók túlnyomó többsége valamilyen mértékű jelentőséget mindegyik tényezőnek tulajdonított, viszonylag kis arányban értékelték a szempontok bármelyikét egyes értékkel.

Átlagosan a legmagasabbra értékelt tényező a NATO tagság volt (4,03), ezt a kül- és gazdaságpolitika követte (3,56), amelytől kevéssel maradt el a biztonsági és védelmi rendszerek fejlesztése (3,53). Az átlagokat tekintve a legalacsonyabbra értékelt tényezők az EU tagság (3,50) valamint a haderőfejlesztés (3,32) voltak.

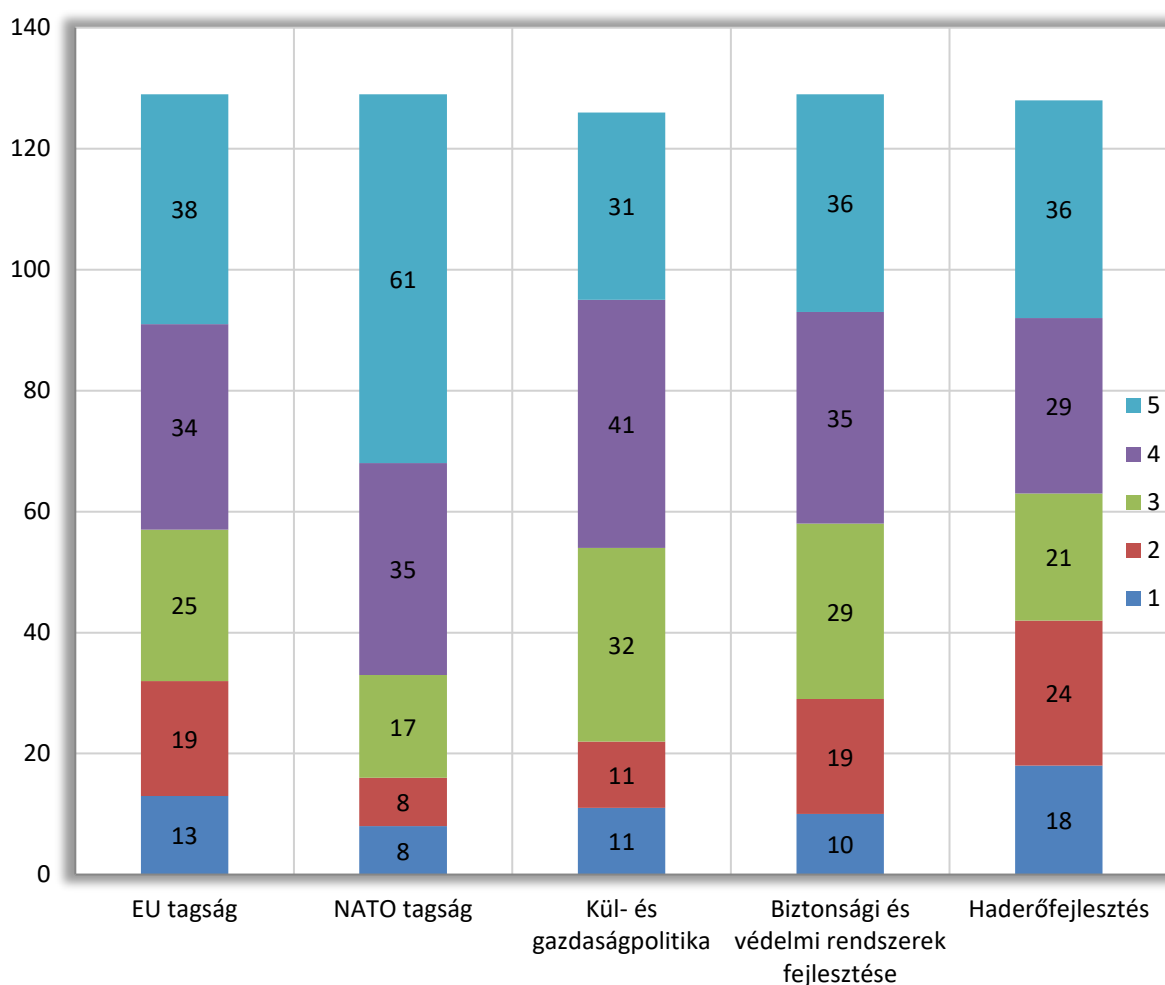
A medián minden válaszlehetőség esetében 4 volt, illetve a kül- és gazdaságpolitikán kívül a válaszlehetőségek mindegyike esetében a legnagyobb arányban maximális pontszámot jelöltek meg a válaszadók. Ez alapján látható, hogy a különböző tényezők értékelése hasonló eloszlás szerint történt, tehát a válaszadók hasonló szempontok mentén értékelték a tényezőket, valamint, hogy mindegyik tényezőnek alapvetően magasabb jelentőséget tulajdonítottak.

A fenti eredményeket összevetve összességében elmondható, hogy a kérdőívet kitöltő hallgatók többsége a NATO tagságot tartja a legfontosabb tényezőnek az ország biztonságának garantálásában. Ez alátámasztja a NATO iránti általános bizalmat és azt a nézetet, hogy a szövetség fontos szerepet játszik a regionális stabilitásban. Az EU tagságot is jelentősnek tartják a válaszadók, bár kisebb mértékben, mint a NATO tagságot. Ez azt mutatja, hogy az EU nemcsak gazdasági, hanem biztonsági szempontból is fontos szerepet tölt be.

Válasz	Válaszok	Arány
EU tagság		
1	13	10.1%
2	19	14.7%
3	25	19.4%
4	34	26.4%
5	38	29.5%
	129	
NATO tagság		
1	8	6.2%
2	8	6.2%
3	17	13.2%
4	35	27.1%
5	61	47.3%
	129	

129 kitöltőtől összesen 641 válasz

Válasz	Válaszok	Arány
Kül- és gazdaságpolitika		
1	11	8.7%
2	11	8.7%
3	32	25.4%
4	41	32.5%
5	31	24.6%
	126	
Biztonsági és védelmi rendszerek fejlesztése		
1	10	7.8%
2	19	14.7%
3	29	22.5%
4	35	27.1%
5	36	27.9%
	129	
Haderőfejlesztés		
1	18	14.1%
2	24	18.8%
3	21	16.4%
4	29	22.7%
5	36	28.1%
	128	

19. ábra "Véleménye szerint az elmúlt évtizedben az alábbi tényezők milyen szerepet játszottak az ország biztonságának garantálásában?" kérdésre adott válaszok (1<5)

20. Ön szerint mi a három legfontosabb eredménye a védelmi és biztonsági igazgatás változásainak az elmúlt néhány évben?

A kérdés célja a hallgatók véleményének feltérképezése volt a védelmi és biztonsági igazgatás változásainak legfontosabb eredményeiről. A vélemények lehető legárnyaltabb megjelentethetősége érdekében a kérdés nyitott végű volt, de a kérdőívet kitöltők kevesebb mint fele (57) töltötte ki ezt a kérdést, amelyek közül értékelhetőnek (szöveges választ adott, valóban a kérdésre válaszolt) mindössze 19 hallgatótól érkezett kitöltés tekinthető. Általánosságban elmondható, hogy a válaszadók csupán kisebb része jelölt meg három eredményt válaszként. A beérkezett válaszok többsége 4 nagyobb témakörbe csoportosítható az alábbiak szerint: 1. védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolása; 2. haderőfejlesztés; 3. különleges jogrend szabályozása; 4. átfogó szabályozás kialakítása; 5. tudatosságnövelés a lakoságon belül.

A kérdést kitöltők közül legtöbben a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolását, ennek egyes dimenzióit emelték ki (8 említés), köztük három válaszadó említette kifejezetten

a központi védelmi igazgatási szerv létrehozását, mint fontos eredményt. Egy válaszadó kiemelte az összkormányzati reagálási képesség javítását/garantálását a VIH létrehozásának következtében, egy másik válaszadó a tisztább, egyértelműbb struktúrára és keretszabásra utalt.

<i>Centralizált védelmi igazgatási szerv létrehozása</i>
<i>Tisztább, egyértelműbb struktúra; keretszabás</i>
<i>Egy központi szervezet, mely átfogóan, komplexen képes összehangolni a különböző területi és központi, állami és önkormányzati szervek munkáját</i>
<i>A feladatok összehangolása</i>
<i>Sokkal naprakészebb az igazgatás</i>
<i>A centralizálás következtében politikai akarat és költségvetési támogatás függvényében egy jól működő a magyar védelmi és biztonsági állapotoknak megfelelő adekvát tervezési és operatív rendszer valósulhat meg</i>
<i>Összkormányzati reagálási képesség javítása/garantálása a Védelmi Igazgatási Hivatal által</i>
<i>Védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolása</i>

A válaszadók egy része a haderő modernizálását és új kapacitások kiépítését tartja a legfontosabb eredménynek (8 említés). Ez magában foglalja új fegyverek és felszerelések beszerzését, illetve a hadiipar fejlesztését és a katonai létszám növelését is.

<i>Haderő fejlesztés, új kapacitások kiépítése, régi rendszerek leszerelése</i>
<i>Haderő-korszerűsítés és haderőfejlesztés.</i>
<i>Haderőfejlesztés</i>
<i>Hadiipar fejlesztése</i>
<i>Katona/hadászati gépek/programok vásárlásán</i>
<i>Haderőfejlesztés</i>
<i>Honvédelmi toborzások</i>
<i>Önkéntes állomány bővítése</i>

Többen a különleges jogrendi szabályozás reformját tartják fontos eredménynek (5 említés). Ez magában foglalja a hatékonyabb intézkedési lehetőségeket, az átláthatóbb szabályozást, illetve a különleges jogrendek rugalmasabbá tételét is.

<i>Hatékony intézkedés lehetővé tétele a Kormányhoz centralizált különleges jogrendi hatáskörök vonatkozásában.</i>
<i>Átláthatóbb különleges jogrendi szabályozás a minősített időszakok számának csökkentése kapcsán.</i>
<i>Különleges jogrend szabályozása</i>

<i>Különleges jogrendek rugalmasabbá tétele</i>

<i>Tisztázottabb jogi keretrendszer megszületése a különleges jogrendet illetően</i>
--

Két válaszadó az átfogó, egységesebb jogi szabályozás kialakítását emelte ki fontos eredményként.

<i>A védelmi és biztonsági igazgatás átfogó szabályozása, fejlesztése és oktatása</i>

<i>Egységesebb jogszabályi szabályozás által hatékonyabb működés</i>
--

További két kitöltő a lakosságon belüli tudatosságnövelésre, a lakosság felé irányuló kommunikációra világított rá.

<i>A védelem és biztonság kérdésének fokozott köztudatba emelése</i>
--

<i>Közvélemény felé való erőteljes kommunikálás</i>
---

21. Ön szerint mi az a három dolog, amit legsürgősebben fejleszteni kellene a védelmi és biztonsági igazgatás vonatkozásában?

A cél a hallgatók véleményének feltérképezése volt a védelmi és biztonsági igazgatás legsürgősebben fejlesztendő területeiről. Annak érdekében, hogy a vélemények a legszélesebb skálán legyenek feltüntethetők, e kérdés szintén nyitott végű volt, de a kérdőívet kitöltők kevesebb mint fele (58) töltötte ki ezt a kérdést, amelyek közül értékelhetőnek (szöveges választ adott, valóban a kérdésre válaszolt) mindössze 22 hallgatótól érkezett kitöltés tekinthető. A beérkezett válaszok többsége hét nagyobb témakörbe rendezhető az alábbiak szerint: 1. haderő fejlesztése; 2. a polgári lakosság tájékoztatása, felkészítése válsághelyzetekre; 3. szervezeti, szabályozási kérdések; 4. kiberbiztonság, információbiztonság és a védelmi és biztonsági kockázatok csökkentése; 5. Tervezés és felkészülés gyakorlatokon keresztül, 6. honvédelem és rendvédelem együttműködése; 7. NATO együttműködés fejlesztése.

A leggyakrabban említett fejlesztési területek a következők:

A kitöltők közül többen (7 említés) a haderő fejlesztését, korszerűsítését, új fegyverek és felszerelések beszerzését, valamint a katonai létszám növelését, valamint az MH személyi állományával kapcsolatos fejlesztéseket tartották az egyik legfontosabb feladatnak.

<i>További fejlesztési lehetőségek a légvédelem területén</i>

<i>A fegyverek korszerűségét</i>

<i>Munkaerő toborzás</i>

<i>Kiképzés</i>

<i>Légvédelem</i>

<i>Honvédség eszköz-és személyállománya</i>

<i>Fejleszteni kellene a használt eszközöket</i>
--

A válaszadók jelentős része (7 említés) a polgári lakosság tájékoztatását, válsághelyzetekre történő felkészítésének javítását, pl. óvóhelyek kiépítését és vészforgatókönyvek kidolgozását, védelmi igazgatás alapvetéseinek lakossággal való megismertetését, valamint a megfelelő kommunikáció fontosságát hangsúlyozta.

<i>A védelmi igazgatás alapvetéseinek megismertetése a lakossággal</i>
<i>Társadalom széleskörű tájékoztatása, oktatása</i>
<i>Óvóhelyek kialakítása, felújítása és a lakosság tájékoztatása pl.egy esetleges légitámadás esetén mi a teendő</i>
<i>Polgári felkészítés vészhelyzetre</i>
<i>A polgári lakosság számára kidolgozott vészforgatókönyvek fejlesztése és propagálása, de tekintettel a hiszterizált közvéleményre</i>
<i>Óvóhelyek, segélyhelyhálózat kiépítése, megszervezése, ismertetése</i>
<i>Kommunikáció</i>

Több válaszadó (7 említés) szervezeti, szabályozási kérdéseket emelt ki a legsürgetőbb feladatok között, így például felmerült a területi védelmi bizottságok hatásköre, az eseménykezelő központ létrehozása, az egyes hatalmi ágak közti hatalommegosztás kérdése.

<i>Olyan jogi szabályozás kialakítása, amely megoldást kínál arra, hogy egy esetleges kormányválság esetén is hatékony legyen a döntéshozatal szükségállapot esetén. Ennek eszköze lehet és az államfői jogállással összeegyeztethető az, ha bizonyos döntési jogosultságokat "visszatelepít" az alkotmányozó a köztársasági elnökre.</i>
<i>A centralizált igazgatás központi igazgatási szervének Miniszterelnöki Kabinetiroda felügyelete alá szervezése magában hordozza azt a veszélyt, hogy háttérbe kerülnek a döntések során szakmai szempontok és túlzottan átpolitizálódik az igazgatás.</i>
<i>Az Országgyűlésre való hatáskör telepítés indokolt lehet, tekintettel arra, hogy számos esetben alaptörvényi szinten rögzítve van az, hogy a Kormány és Országgyűlés bizonyos védelmi-biztonsági intézkedések kérdésében közösen dönt.</i>
<i>Az eseménykezelő központ létrehozása</i>
<i>A területi védelmi bizottságok és a vármegyei katasztrófavédelmi igazgatóságok párhuzamos jelentési rendszerének megoldatlanságát.</i>
<i>Kevesebb gumiszabály vagy azok helyzettől függő szükséges és arányos jogi keretek közé szorítása.</i>
<i>Területi védelmi bizottságok megerősítése</i>

A válaszadók egy része (5 említés) a kiberhadviselés növekvő fenyegetésére reagálva a kiberbiztonságot, az információbiztonságot, valamint a kibervédelmi kapacitások fejlesztését tartja a legfontosabb feladatnak.

<i>Informatikai fejlesztés</i>
<i>Kibervédelmi tevékenységek integrálása a rendszerben</i>
<i>Kiberbiztonság,</i>
<i>Információbiztonság</i>
<i>Cyber hadsereg</i>

A válaszadók közül néhányan (4 említés) a tervezés és egy esetleges különleges jogrendi helyzetre való hathatós felkészülés fontosságát emelték ki, a védelmi és biztonsági igazgatási feladatok begyakoroltatása érdekében.

<i>Tervek készítése és gyakoroltatás</i>
<i>Komplex, valós együttműködést igénylő védelmi gyakorlatok szervezése, ahol a védelmi igazgatás képességei vizsgálhatók</i>
<i>Polgármesterek képzése a védelmi igazgatási feladatokra</i>
<i>Felkészülés a különleges jogrend okozta kihívások elhárítására.</i>

Több válaszadó (3 említés) világított rá a honvédelem és rendvédelem közötti együttműködés javítására, illetve megerősítésére.

<i>A Honvédség és rendőrség erősítése</i>
<i>A közrend fenntartására kellene fordítani a védelmi biztonsági igazgatást</i>
<i>Jogok, kötelezettségek tisztázása. A védekezésben résztvevő szervezetek, szervek feladatainak, lehetőségeinek tisztázása</i>

A válaszadók közül néhányan (3 említés) a NATO együttműködés fejlesztésének egyes dimenzióit emelték ki, így például a NATO-kompatibilitás erősítését, illetve a szövetségesekkel történő összehangoltabb együttműködést.

<i>Minél nagyobb NATO kompatibilitás elérése</i>
<i>Összehangoltabb együttműködés a szövetségesekkel</i>
<i>NATO együttműködés</i>

Ezen kívül a néhány további fejlesztési területet is említették a válaszadók. Így például az egyik kitöltő válaszában rávilágított a kommunikációs rendszerek képessége és védelme fontosságára összkormányzati reagálás idején, valamint a közigazgatás komplementer képességeinek javítására mint sürgető feladatra a magánszektor és a polgári kezdeményezések bevonásával. Hasonlóan, a gazdaságmozgósítás fontossága is felmerült a sürgető feladatok között. Néhányan utaltak a pénzügyi támogatás rendszerére is, valamint az

emberi, tárgyi, anyagi erőforrások tartalékolása és fejlesztésére. Egy válaszadó a kapcsolódó titkosszolgálati tevékenység fejlesztését emelte ki.

A hallgatók többsége a haderő fejlesztését, a polgári lakosság tájékoztatását és felkészítését és a szervezeti és szabályozási hiányosságok, kérdések megoldását tartja a legfontosabb feladatnak. A válaszokból kiderül, hogy a hallgatók tisztában vannak a komplex biztonsági kihívásokkal, és javaslataik széleskörűen tükrözik a védelmi és biztonsági igazgatás különböző területeit.

Következtetések, összegzés

A hibrid hadviselés kiterjedésével elmosódtak a háború és a béke közötti határok, így a társadalmak, államok akár fegyveres konfliktusok nélkül is destabilizálhatók. Ennek következtében hazánknak, mint NATO-szövetségeseknek és az Európai Unió tagállamának, egyre jelentősebb erőfeszítéseket kell tennie politikai, államigazgatási, gazdasági és társadalmi ellenálló képessége (rezilienciája) fejlesztése érdekében. E fejlesztések pedig jogi és szabályozási, strukturális, működési mechanizmusbeli, valamint kulturális dimenziókat feltételeznek.

A rezilienciával kapcsolatos magyarországi szabályozás kiemelt változása, hogy 2022. november 1-jével egy új védelmi és biztonsági szabályrendszer lépett hatályba mind az Alaptörvény, mind pedig az az alatti szabályozási szint tekintetében. Ez a folyamat mind mennyiségében, mind mélységében olyan mértékű változásokat eredményezett, amely kiemelten szükségessé tette az érintett intézményekben dolgozó szakemberek továbbképzése mellett, felsőoktatás tananyagainak korszerűsítését, a hallgatók képzésének átalakítását. Az ellenállóképesség új megközelítéséhez kapcsolódó egyetemi képzéseken már megjelent az új ismeretanyag, ugyanakkor kevés tudásunk van a hallgatók biztonság percepciójáról és az ellenálló képesség új szabályozásáról, annak főbb tartalmi elemeivel kapcsolatos reflexióiról.

Jelen tájékozdó, felderítő jellegű survey kutatásunk, erősen korlátozott erőforrások mellett is lehetővé teszi néhány összegző következtetés levonását:

- Mindenekelőtt a hallgatók erősen korlátozott válaszadási hajlandóságát kell megemlíteni. 10-12 ezer értesített hallgató közül 132 töltötte ki az online kérdőívet. Ez a tény önmagában megenged néhány óvatos megállapítást számunkra:
  - o A fiatalok közérzetére utalhat, hogy a biztonság és védelem nem működtek mint hívószavak, a téma nem váltott ki széleskörű érdeklődést a mai Magyarországon. Jóllehet a válaszadók többféle veszély, kockázat átlagnál magasabb szintű jelenlétét érzékelik, (legmagasabb szinten pedig egy fegyveres konfliktus veszélyét), a válaszadási hajlandóság mutatója (1-1.2%) a téma iránti érdeklődés igen alacsony szintjét jelöli. Tekintve, hogy más kutatások¹⁶ a fiatalok rossz közérzetéről számolnak be féltő, hogy a közsféra fiataljai is hasonló helyzetben vanna – noha pontos mérések e tekintetben nem születtek. Legalábbis jelzésértékű, hogy egy olyan korszakban, ami vészterhes, egy olyan

¹⁶ https://24.hu/belfold/2023/12/07/fiatalok-jovokep-oktatas-munka-kulfold-nehzesegek-szorongas-kutatas/magyar_ifjusag_2020_web-vUg.pdf (tarsadalomkutato.hu) 51. oldal

Kutatás: a 16-24 évesek mindössze 6 százaléka biztos abban, hogy Magyarországon marad - Infostart.hu

intézményben, amely a közszféra szakembereinek széleskörét képezi nagyon alacsony szintű az affinitás egy kapcsolódó kutatásban való részvételre. Ez önmagában az ellenállóképesség széles értelemben vett oktatásának javítását, a témára való érzékenyebb reagálás erősítését indokolja.

- Módszertani szempontból megfontolandó, hogy amennyiben a hallgatók biztonsági környezettel, ellenállóképességgel kapcsolatos reflexióit fontosnak tartjuk, akkor annak megismerésére komolyabb erőforrásokat kell mozgósítani. Ez tenné lehetővé más lekérdezési módszer választását a hallgatók attitűdjeinek és ismereteinek összetettebb vizsgálatára. Itt mindenekelőtt szofisztikáltabb és kérdező biztosokkal végrehajtott interjúkra és fókuszcsoportos beszélgetésekre utalunk. Ennek szükségességét mutatja mindenekelőtt az, hogy az összetettebb kérdések (pl. 20 és 21-es kérdések) vizsgálata ilyen kis mintánál erősen csorbát szenved. Általánosságban pedig az, hogy a védelmi és biztonsági szakterületen végzett munka minőségét, végsősoron az állam működését befolyásoló kérdésekről van szó.
- Feltételezzük, hogy azok a hallgatók töltötték ki a kérdőívet, akik fogékonyabbak a tárgyalt témát illetően. Az ő korábbiakban részletezett visszajelzéseik alapján elmondható:
  - A válaszadók valamivel több, mint kétharmada jelezte, hogy tanult védelmi és biztonsági igazgatással kapcsolatos ismereteket, de a szűkebb témánkat illető ismeretszint korlátozott.
  - Az ellenállóképességről mintegy felük tanult és jóllehet az Alaptörvény kilencedik módosítása majd kétharmaduk által ismert, csak harmaduk tudott a rendkívüli intézkedés jogkör Kormányhoz telepítéséről.
  - A Vbő. ismerete ugyancsak erősen korlátozott – a válaszadók valamivel több harmada hallott róla. Ugyanakkor a 13. kérdésre kapott válaszok szerint, a hallgatók háromnegyede helyesen ítéli meg a Vbő. jelentőségét. Ez utóbbi vélhetőleg a védelem és a biztonság hívószavaknak köszönhető.
  - Hasonlóan nagy arányban helyesen jelölték meg a Miniszterelnöki Kabinetirodát, mint a védelmi és biztonsági igazgatás központ irányító szervét.
- A válaszadó hallgatók biztonságpercepciójáról összességében elmondható, hogy nem azonosítanak egyetlen kiugróan magas veszélyt sem, ugyanakkor több veszélyt is hasonlóan jelentősnek tartanak:
  - A jelentősnek tartott veszélyek közül a NATO és Oroszország közötti háborút, valamint az országos ellátórendszerek működési zavarait jelölték meg leginkább kiemelkedő veszélyként.
  - Legkevésbé az EU kohéziójának meggyengülését tartják veszélyként számon.

Jóllehet kevés hallgató vett részt a felmérésben, korunk azon jellemzőjét igazolták vissza, amely szerint nehéz előre látni, hogy mely veszély, kockázat válik fenyegetéssé, így a kockázatokkal való folyamatos együttélés a jellemző. A válaszadók közel fele még alapképzésen tanul, így a szakmai kérdések ismerete bizonyos mértékig érthető, de meglátásunk szerint a

téma iránti érdeklődés erősítése, a professzionális munkavégzés fejlesztése, vagy legalábbis az az iránti elköteleződés érdekében a tananyagok további fejlesztése megkerülhetetlen.

Függelék

„A védelmi és biztonsági szabályozási reform ismertsége és alkalmazása” c. tanulmányhoz

Hallgatói kérdőív

a védelmi és biztonsági szabályozás reformjáról

Tisztelt Válaszadó!

Mindenekelőtt köszönjük, hogy segíti munkánkat a kérdőív kitöltésével!

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen kutatás folyik a védelmi és biztonsági szabályozási reform főbb szabályozási változásainak ismertségéről és a szabályok gyakorlati alkalmazásáról.¹⁷

A kérdőív célja a tájékozottság általános felmérése a további munka fejlesztése érdekében.

A válaszadás önkéntes és név nélküli, a részletes adatokhoz csak a kutatást végzők férnek hozzá. A kérdőív kitöltése mintegy 10 percet vesz igénybe.

Köszönettel,

NKE Védelmi-Biztonsági Szabályozási és Kormányzástani Kutatóműhely

1. Mi az Ön legmagasabb iskola végzettsége?
  - a. egyetem mester képzés
  - b. egyetem alap képzés
  - c. középiskola

2. Hol tanul Ön?
  - a. NKE ANTK
  - b. NKE HHK
  - c. NKE RTK
  - d. NKE VTK
  - e. más karon a felsőoktatásban

3. Jelenlegi elképzelése szerint, a felsőoktatási tanulmányait követően milyen területen szeretne elhelyezkedni?
  - a. központi közigazgatás (minisztérium, központi hivatal)
  - b. vármegyei/fővárosi kormányhivatal
  - c. rendvédelmi szerv
  - d. katonai szervezet

---

¹⁷ A kutatás a TKP2021-NVA-16 számú projekt keretében, a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatással, a Tématerületi Kiválósági Program 2021 pályázati program finanszírozásában valósult meg

- e. felsőoktatási intézmény
  - f. egyik sem a fentiek közül
4. Felsőoktatási tanulmányai során tanult-e Ön Magyarország védelmi és biztonsági igazgatásával kapcsolatos ismereteket (pl.: különleges jogrend, védelmi bizottságok működése, stb)?
- a. igen
  - b. nem
5. Felsőoktatási tanulmányai során tanult-e Ön Magyarország és vagy a NATO, az Európai Unió ellenállóképességével (rezilienciájával) kapcsolatos ismereteket?
- a. igen
  - b. nem
6. Hallott-e Ön az Alaptörvény kilencedik módosításának védelmi és biztonsági vonatkozásairól?
- a. igen
  - b. nem
7. Kérjük jelölje meg, hogy Ön minek tulajdonítja a legnagyobb jelentőséget az Alaptörvény biztonsághoz és védelemhez kapcsolódó 2022. évben hatályba lépett módosításai közül? *(Kérjük egy választ jelöljön meg!)*
- a. valamennyi különleges jogrendben a Kormányhoz telepítette a rendkívüli intézkedési jogokat
  - b. megszüntette a Honvédelmi Tanács jogintézményét
  - c. különleges jogrendben is szavatolja az Országgyűlés és az Alkotmánybíróság folyamatos működését
  - d. csökkentette a kihirdethető különleges jogrendi esetkörök számát
  - e. kitérítette, rugalmasabbá tette az egyes különleges jogrendi esetköröket
8. Kérjük jelölje be, melyek a kihirdethető különleges jogrendi esetkörök?
- a. veszélyhelyzet, hadiállapot, szükségállapot
  - b. veszélyhelyzet, hadiállapot, rendkívüli állapot
  - c. veszélyhelyzet, hadiállapot, rendkívüli állapot, váratlan támadás
  - d. veszélyhelyzet, hadiállapot, szükségállapot, váratlan támadás
9. Kérjük, jelölje be az Ön szerint helyes választ!
Az Alaptörvény kilencedik módosítása nyomán:
- a. megszűnt a köztársasági elnök Honvédség főparancsnoki jogköre
  - b. megszűnt a Honvédelmi Tanács jogintézménye
  - c. létrejött a Honvédelmi Tanács jogintézménye
  - d. a köztársasági elnök új rendkívüli intézkedések kiadására lett jogosult
10. Hallott-e Ön a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényről (2021. évi XCIII. törvény (Vb.))?
- a. igen

b. nem

11. Kérjük jelölje meg, hogy Ön minek tulajdonítja a legkiemelkedőbb jelentőséget a védelmi és biztonsági rendszer 2022 őszén hatályba lépett változásai közül?

(Kérjük egy választ jelöljön meg!)

- a. a gazdasági és anyagi szolgáltatások igénybevételéről a Kormány vagy az általa kijelölt miniszter is dönthet, amennyiben az az ország egész területére vonatkozik
- b. valamennyi lehetséges különleges jogrendi intézkedés egy törvényben került szabályozásra, szemben a korábbi honvédelmi-katasztrófavédelmi törvényi tagolással
- c. megalakult a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve
- d. törvényi szinten jelent meg a védelmi és biztonsági tervezés rendszere, amely lehetővé teszi az átfogó megközelítés szempontjainak érvényesítését
- e. a védelmi és biztonsági igazgatás rendszere összkormányzati szemléletet alkalmazva keretbe foglalja a közigazgatás valamennyi kapcsolódó tevékenységét, így a honvédelmi igazgatást és a rendvédelmi igazgatást is

12. Az alábbiak közül melyeket tartalmazza a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény?

(Legfeljebb három választ jelölhet!)

- a. szabályozza a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek alapfeladatait
- b. szabályozza a védelmi és biztonsági kötelezettségek rendszerét
- c. szabályozza a különleges jogrend idején elrendelhető rendkívüli intézkedéseket
- d. szabályozza a nemzeti ellenállóképesség elemeit
- e. szabályozza a katasztrófavédelmi szervezet felépítését

13. Kérjük jelölje az Ön szerint helyes állítást!

A magyar nemzet védelmével és biztonságának fenntartásával és fejlesztésével összefüggő jogszabályi rendelkezéseket...

- a. a polgári védelemről szóló törvényre figyelemmel kell meghatározni.
- b. a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvényre figyelemmel kell meghatározni.
- c. a katasztrófavédelemről szóló törvényre figyelemmel kell meghatározni.
- d. a nemzetbiztonságról szóló törvényre figyelemmel kell meghatározni.

14. Jelölje a helyes állítást!

A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve...

- a. a Védelmi és Biztonsági Hivatal, amely a Honvédelmi Minisztérium irányítása alatt működik
- b. a Védelmi Szabályozási Hivatal, amely a Miniszterelnöki Kabinetiroda irányítása alatt működik

- c. a Védelmi Igazgatási Hivatal, amely a Miniszterelnöki Kabinetiroda irányítása alatt működik
- d. a Központi Védelmi Hivatal, amely a Miniszterelnöki Kabinetiroda irányítása alatt működik

15. Ön szerint mi a leglényegesebb feladata a védelmi és biztonság igazgatás központi szervének? (egyet jelöljön)

- a. a nemzeti eseménykezelő központ működtetése a Kormány döntése esetén
- b. a védelmi és biztonsági tervezés feladatainak koordinálása
- c. a területi védelmi bizottságok munkájának irányítása
- d. Magyarország biztonsági és védelmi érdekeivel összefüggő igazgatási feladatok összehangolása
- e. a közigazgatás állományának védelmi és biztonsági célú felkészítési követelményei meghatározása
- f. a nemzeti ellenálló képesség előmozdításával összefüggő feladatok összehangolása

16. Ön szerint melyik törvény tartalmazza a katasztrófaveszélyre vonatkozó rendelkezéseket?

- a. az Alaptörvény
- b. a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény
- c. a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvény
- d. a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény

17. Ön szerint hány rendelet került kiadásra az Alaptörvény kilencedik módosításának hatályba lépése (2022. november 1.) óta különleges jogrendi intézkedésként vagy a Vbő. felhatalmazó rendelkezései alapján?

- a. 10-nél kevesebb
- b. 11-50 között
- c. 51-100 között
- d. 100-nál több

18. Mennyire tartja tényleges, biztonságunkat fenyegető veszélyeknek az alábbiakat? (5-teljes mértékben elképzelhető, 1-egyáltalán nem elképzelhető)

1	EU kohéziójának meggyengülése	1	2	3	4	5
2	NATO kohéziójának meggyengülése	1	2	3	4	5
3	NATO-Oroszország háborúja	1	2	3	4	5

4	Országos ellátó rendszerek átfogó működési zavarai	1	2	3	4	5
5	Terrorcselekmények Európában	1	2	3	4	5

19. Véleménye szerint az elmúlt évtizedben az alábbi tényezők milyen szerepet játszottak az ország biztonságának garantálásában?
(5=maximálisat; 1-es minimálisat)

1	EU tagság	1	2	3	4	5
2	NATO tagság	1	2	3	4	5
3	Kül- és gazdaságpolitika	1	2	3	4	5
4	Biztonsági és védelmi rendszerek fejlesztése	1	2	3	4	5
5	Haderőfejlesztés	1	2	3	4	5

20. Ön szerint mi a három legfontosabb eredménye a védelmi és biztonsági igazgatás változásainak az elmúlt néhány évben?

- 1.....
- 2.....
- 3.....

21. Ön szerint mi az a három dolog, amit legsürgősebben fejleszteni kellene a védelmi és biztonsági igazgatás vonatkozásában?

- 1.....
- 2.....
- 3.....”